45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 173 Կ. ՊՈԼԻՍ 9/22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 12 ՇԱՒԱԼ 1319 9 ԹՐՇՐԻՆԻ ՍԱՆԻ 1317 ՈՒՐԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS E. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ե. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաssէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	100 ղրշ.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
یوهانس فریدد قیصریان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره سی

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

ՀԵՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Բ.

Խորասան-Պէլուճիսթան ուղղութիւն ընելով, պէտք չէ պարզապէս մէկ ճամբայ մը ըմբռնենք, այլ այդ գաւառին և այդ երկրին տարածութեանը մէջ նշանակալի մէկէ աւելի ռազմական անցքեր։

Բայց գլխաւորաբար երեք ուղղութիւն պէտք է ուշադրութեան առնուին։ Նախ ըսենք թէ ռուս բանակ մը Հնդկաստան անցնելու համար, Մէրվի Մուրկապի ափերէն հեռանալով, կրնայ Աֆղանիստանը և Խորասանը իրարմէ անջատող Հէրի Ռուտի հովանիին հետեւիլ, և հասնիլ անմիջապէս—ընականաբար Աղի լճի շրջակաները բղխելէ վերջ—Սէիսթանի գաւառին և Համունի լճին ճախճախուտ և ցած դաշտերը։ Այդ միջոցին Քոզաքները պիտի ունենան իրենց հարաւային կողմը Նիվանտանի շղթան, և հիւսիսային՝ մէջ ալ՝ վերոյիշեալ դաշտերէն անդին Հիլմէնտի գետակը։ Այս դիրքին մէջ է որ ռուս բանակը երկու տեսակ ճամբայ կ'ունենայ իր առջեւ դէպի Հնդկաստան առաջնորդող։ Առաջինը դէպի հիւսիսային արեւելք կ'երկարի, իսկ երկրորդը դէպի հարաւային արեւելք։ Առաջինին հետեւելով՝ Քոզաքները Լորտմունի և Սարվանի լերանց ցած կողերէն պիտի անցնին, և պիտի հասնին Պէշջապէշ Հնդկաստանի սահմանագլուխին վրայ տարածուող Շարքոթխունի լեռնպգաջը, ուրկէն չատ դիւրին պիտի ըլլայ ժամանել Խոտոթ-ագամերուն մօտ գտնուող Տէրա-Ճազի քաղաքը և Խոտոթէն այնդին Մուլթան։

Երկրորդին հետեւելով, ռուս բանակը պիտի անցնի Սէֆիտ Քիշ՝ Գիրէի Սապզի՝ Պրատուրի և Քիրէաբի սարերը, տարածուող դաշտերէն և հասնի Հնդկաստանի մէջ Շիքարբուր, անկէ Խոտոթ ձախ կողմը գտնուող Սարար քաղաքը։

Բայց կրնայ ըլլալ որ այն դէպքերուն պատերազմ ալ ունենան, ինչպէս՝ Աֆղանիստանի հարաւային գաւառներէն զատ թէ՝ Պէլուճիստանի և թէ՝ հարաւային Պարսկաստանի մէջ, և կը ջանայ միւսոյ մասը իւրացնել Պէլուճիստանէն։ Այնպէս որ, այսօր Պէլուճիստան՝ Հնդկաստանի մէջ անուղղակի կերպով բրիտանական գերիշխանութեան տակ գտնուող՝ Քալաթի, Նիզամի և այլ գաւառներէն չատ տարբերութիւն մը չունի։

Թէեւ՝ միւս կողմէն, Ռուսերն ալ չեն քնանար, և կը փորձեն ազդեցութիւն ունենալ Բէլուճի մէջ, նախապէս առեւտրային ձեռնարկներ ընելով Պարսկաստանի հարաւային գաւառներու մէջ, ուր հնդկական կառավարութիւնը գերադոյն եղած է։ Զմոռնանք նաեւ յիշել թէ, Աֆղանիստանի և Պէլուճիստանի արեւելեան կողմերէն անցնող երկաթուղւոյ գիծ մը այս երկիրները Հնդկաստանի կը միացնէ, գիծ մը որ մեծ կարեւորութիւն ունի զինուորական փոխադրութեանց տեսակէտով։

Այժմ, այս ամէն նկատումներէն վերջ, ան ինք գլխաւոր խնդրին, այսինքն Ռուսիոյ և Անգլիոյ բաղդատական և հաւասարական զինուորական ուժերուն։

Սիմլայի կառավարութիւնը խաղաղութեան միջոցին 250—300,000 զինուորէ բաղկացեալ բանակ մը ունի, բայց պատերազմի միջոցին այս թիւը շատ հաւանականաբար 800,000ը և մինչ իսկ 1,000,000ը կը հասնի՝ զինուորական օրինաց սովորական պայմաններու մէջ։ Եթէ այնպէս ամբողջ Հնդկաստան, այսինքն Հնդկաստանի բոլոր երկիրները միանալով անագին ճիգ մը թափեն Քոզաքներու դէմ, տարակոյս չիկայ թէ ան ատեն պատերազմողներուն դիմաքը մէկ քանի միլիոնի կը հասնի։

Բայց խնդիր է թէ արդեօք այս հակայ բանակներն պիտի կարենան հանիլ ուղղուած վայրկեանին արեւմտեան սահմանագլուխին այս ու այն կէտին վրայ։ Այս հարցման՝ «այո» պիտի պատասխանենք, որովհետեւ Հնդկաստան Տէքանի լեռնադաշտէն մինչեւ Հիմալաեա, Հուկլիի ափունքներէն մինչեւ Կիւլերաթ՝ երկաթուղիներէ չրջապատեալ երկիր մըն է։ Սակէց զատ, մոռնալու չէ որ, եթէ Անգլիա 300,000 զինուորի բանակ մը կրցած է զրկել 6000 մղոն հեռաւորութիւն ունեցող մինչեւ Թրանսվալի և Օրանժի երկիրները, տարակոյս չիկայ թէ միեւնոյն բանը կարող է ընել, և աւելի քիչ դժուարութեամբ գրեթէ 3000 մղոն հեռու գտնուող Հնդկաստանի մասին ալ։

Այդ պարագային բրիտանական ծովային գերիշխանութիւնը մեծ դեր պիտի ունենայ։ Ուրեմն, ռուս ռազմագէտները չատ դիւրաւ պիտի մտածեն այս ամէնը և պիտի հասկնան թէ անգլոռուսական պատերազմի մը միջոցին, իրենց առջեւ պիտի ունենան առաջին մէկ քանի շաբաթուան մէջ 200000ի չափ զինուոր, մէկ երկու ամիս վերջը գրեթէ 500,000, և եթէ պատերազմը չարունակուի 1 է—2,000,000։

Այժմ տեսնենք թէ ինչ պիտի ըլլայ Հնդկաստանը նուաճելու հանգամանքը ունենալու ռուսական բանակի թիւը։

Ռուսական կառավարութիւնը խաղաղութեան միջոցին կրնայ 40-50,000 զինուոր ունենալ ամբողջ Թիւրքիստանի գաւառներուն մէջ, 50000 մը ալ Անդրկովկասի մէջ։ Բայց որովհետեւ կեդրոնական Ասիոյ մէջ ՄէխիլովաքՄէրվի կարեւոր գիծը Ուրալի գիծերուն հետ միացած է, տարակոյս չի կայ թէ շաբթուան մը մէջ եւրոպական Ռուսիայէն 100 հազար զինուոր եւս կրնան միանալ, և կազմել 200 հազար պատերազմող բաղկացեալ բանակ մը։ Երկու երեք շաբաթ վերջ՝ Բէլթերբուրգի կառավարութիւնը կրկին 100 հազար զինուոր կրնայ զրկել, որով վերոյիշեալ բանակը կը հասնի 300,000ի։

Ըսել է որ պատերազմի առաջին չրջանին մէջ թէ՝ Անգլիոյ և թէ Ռուսիոյ ցամաքային ուժերն իրարմէ չատ տարբեր չի պիտի ըլլան։

Արդէն պատերազմական խիստ կարեւոր իրականութիւն մը կայ զոր պէտք է նկատի առնենք, Ռուս կառավարութիւնը իր ամէնէն լաւագոյն պատերազմներուն մէջ չմինչ իսկ 200,000էն աւելի զինուոր հանելու կարողութիւնը ունեցած չէ։

Երբ այս գատողութիւնները ընելով ի միասին, խորհինք թէ Քոզաքներն ուզե՞ն Բամիրի և Հնդկաստանի ուղղութեան հետեւին, ուզե՞ն նախամեծարեն Խորասան և Պէլուճիստանի, և կամ Աղի անապատին և հարաւային Պէլուճիստանի անցքերը ու դաշտերը, ամէն պարագային մէջ դէմի երկու երեք շաբաթի պիտի կարօտին Հնդկաստանի սահմաններէն դէպի ներս անցնելու, այն ատեն միայն պիտի ըմբռնենք թէ որ ասիական ժողովրդեան դիւրաւանութիւնը խարուած է, Ռուսիոյ և Անգլիոյ Մրցումը կատարի մը և մուկի մը մրցման նմանց ելաւ։

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ

Վ. ՀԻՒԿՈՅԻ ՆՈՐ ԵՐԿԸ

Այս միջոցիս Բարիզի հրատարակիչներէն մէկը, ձեռնարկած է հրատարակել Վիքթոր Հիւկոյի անտիպ գործերուն մէկ հաւաքածուն, որմէ կը բաղենք հետեւեալ սիրուն ու հանճարեղ «խորհուրդներըշ

ԳԱՐԱՆՏՈՅՑ

—Երջանկութեան մէջ մարդ չի կանխատեսեր։

—Նը կը տառապի, նայը Կը արանջայ։

—Հպարտութիւնը առիւծ է, եսասիրութիւնը վագր է, ունայնամտութիւնը կատու։

—Ով որ անկարող է աղքատ ըլլալու, անկարող է նաև հարուստ ըլլալու։

—Զարութիւն գործողներէն աւելի ղէժոյ ըլլալու է քան չարիքին վրայ խնդացողէն։

—Շատ մը բարեկամներ արեգակնային ժամացոյցի պէս են. միայն քեզ փայլեցնող ժամերը կը ցուցնեն։

—Զարերը կը նախանձին ու կ'ատեն։ Իրենց զմայլում արտայայտելու ձեւն է ատ։

—Գիտո՛ւնը միայն գիտէ թէ տգէտ է։

—Անգործութիւնը տղոց երջանկութիւնն է, ծերերուն ալ դժբաղդութիւնը։

—Կատարեալ երջանիկ ըլլալու համար չի բաւեր երջանկութեան սիրանալ. պէտք է նաև անոր արժանի ըլլալ։

—Խօսքդ կարճ, միտքդ յստակ, կեանքդ որոշ ըրէ։

—Ի հարկին կծու խօսէ, բայց ոչ լպիրշ։ Զգուշացիր սա երկու բաներէն. անպատշաճ բաներէ և աղտոտ բաներէ։

—Կատարեալ կին մը պէտք է ըլլայ տիրուհի և ապատուհի միանգամայն։

—Կնոջ սիրտը կը կապուի իր տուածով։ Մարդուն սիրտը կը զատուի իր առածով։

—Երբ կին մը կը խօսի, նայէ՛ թէ ինչ կ'ըսէն իր աչքերը։

—Շատ մը թեթեւամտութիւններ կան զորոնք մարդ կը գործէ ծուլութեան պատճառով։ Իսկ կինը շատ մը յիմարութիւններ կը նէ անգործութեան պատճառով։

—Կինը եզական ուժ մը ունի որ կը բաղկանայ իր տկարութեան երեք ձիրքերէն. այդ տկարութիւնն է իրական, ուժեղ, աներեւոյթ։

—Կինո՛ր, կինո՛ր։ Մեր բոլոր վիշտերէն, մեր բոլոր բերկրանքէն, մեր մէջ տիրող բոլոր յուզիչ սարսուռներէն կազմուած էք դուք։ Իրա՛ւ մեր կողերէն շինուած եւաներ էք։ Աստուած ձեր գեղեցիկ կիսադէմքին վրայ թարթիչներու տուներն ու բիբերուն բոցը դրած է որպէս զի զղջանք, երջանկացնէք յուսահատեցնէք մեզ, որպէս զի մեր խօսքերէն բոց հանել տաք, մեր սրտերէն ալ զմայլանքի գեղջներ։

—«Աստուած պարկեշտ է, Աստուած առաքինի է, Աստուած զգաստ է, Աստուած անկեղծ է» չի կրնար ըսուիլ։ Բայց կրնաս. Աստուած արդար է, Աստուած բարի է, Աստուած մեծ է, Աստուած ճշմարիտ է։

Ինչո՞ւ համար...։

Վասն զի պարկեշտութիւն, առաքինութիւն զգաստութիւն անկեղծութիւն յարաբերական բաներ են։

Իսկ արդարութիւն, բարութիւն, մեծութիւն, ճշմարտութիւն՝ բացարձակ են։

Ինչո՞ւ չենք կրնար ըսել թէ Աստուած առաքինի է։

Անոր համար որ Աստուած կատարեալ է։

—Հաշիւ եմ հոս։ կը զդամ թէ ինչ որ ճիղին պիտի ցնանիմ՝ հոս չեմ, իմ էութիւնս չէ։ Ոտ հոս ուրիշ տեղ պիտի երթայ։

Ո՛վ հոգ, իմ անդրէնդս չե՛ս դուն։

—Անէն անգամ որ մարդ իր խղճին խորը կը զգայ թէ իրաւունք ունի ներելու ըսել է թէ պարտի ներել։

Թ-ԷՐ, Ս.

ԹՈՒՌՔԻԿԸ

ՄԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼ. ԱԶԳԱՅ ԶԲՕՍԱՆՔԻ ԱՌԱՐԿԱՆ

Մայրագոյն արեւելքն է Թուրքիկին ճշմարիտ հայրենիքը։ Երկրագնդիս ամբողջ տարածութեան վրայ գտնուող ոչ մէկ մաս այնքան լաւ ընդունելութիւն ըրած է Թուրքիկին որքան մայրագոյն արեւելք։ Այս երկիրներուն մէջ միայն մանուկները չեն որ իրենց խաղալիքներուն մէջ ամէնէն աւելի Թուրքիկը կը նախընտրեն. մեծ և պզտիկ հաւասարապէս կը գործածեն զայն։ Շատ մը տեղերու մէջ տեսակ մը սրնոտի պաշտամունքի առարկայ ալ եղած է և անոր կը վերագրեն զէշ ոգին հալածելու եզական յատկութիւնը։

Ահա ասոր համար ճամբայ ելնող և կամ չրջագայութեան գացող տեղացին հետը կառնէ նաեւ իր Թուրքիկը որուն առասանը իր կառքը քաշող կենդանիին կոտներէն մէկուն վրայ կը հաստատէ։ Զկայ օր մը որ Հանոթի արուարձաններուն մէջ չի տեսնուին Թուրքիկներու հարիւրաւոր խումբեր որոնք կը տատանին քաղաքին տուներուն վրայ, իրենց առասաններով տանիքներուն կապուած։

Հեւաքրքրութեան մասնաւոր պարագայ մըն ալ. գրեթէ բոլոր այս Թուրքիկները երամիչա են ինչ որ ալ աւելի կաւելցնէ տեսարանին արտասովորութիւնը։ Անոնցմէ իւրաքանչիւրը իր վերին ծայրին վրայ կը կրէ վրան ծակենման բացուածքներ ունեցող պամպուճի կտոր մը, տեսակ մը սրինգ որուն մէջէն մշտատեւ կերպով կը սուլէ հովը և որ ադիոզորմ ձայներ կը հանէ մթնոլորտին վիճակին համեմատ։ Եթէ մարդ քիչ մը բարի կամեցողութիւն ունենայ պիտի կարծէ թէ եւրոպական տաւիղներու նուագանդէսի մը ներկայ կը գտնուի։

Այս երամիչա Թուրքիկները Եւրոպայի անծանօթ են, իրաց առեալ Ռուսիոյ մի քանի գաւառները ուր Արեւելքէն փոխադրուած են։

Արեւելեան Թուրքիկները չատ արուեստագիտական կերպով յօրինուած են։

Երբեմն անոնք թռչունի մը կերպարանքը կը ներկայացնեն որուն մարմինը և թեւերը փայլուն գոյներով կը ներկուին. երբեմն կը ներկայացնեն մանաւանդ Զինաստանի մէջ քանի մը մատացածին վիշապներ որոնց պոչը վէտ վէտ կը ծածանի օդին մէջ։ Մայրագոյն արեւելքի տարօրինակ արուեստը իր զարհուրելուցուցիչ և ծաղրական հազարաւոր յօրինուածներով կը զարդարէ Թուրքիկները. հրացայտ աչքերով ճիւաղներ, երկաթմէջ գիմակով զարհուրելի պատերազմիկներ, արտաքոյ կարգի ձուկեր, ոսկեղէն և ծիրանի թիւերով հրաշալի թռչուններ։ Ճարտնական և չինական արուեստագէտներու բոլոր լիաւատ երեւակայութիւնները ընդարձակ ասպարէզ մը կ'ընծայեն տոմսային զբօսանքի առարկային զարդարման որ բովանդակ մարդկային ցեղի մը նախընտրելի ժամանցն է։

Իրաց առեալ այս պճնեցող առաւելութիւններէն Թուրքիկը զարմանալի կերպով կը պաշտպանի ամէն տեսակ գիտական ծառայութիւններու զոր իրմէ կը պահանջուի։ Թուրքիկին կամքը չինուած է դիւրաթեք ճիլ (սաղ) է։ Թեթեւ և չատ դիմացկուն Թուղթէ մը ծածկուած։ Այս Թուղթին գլխաւորաբար թեւերը և կողերը կազմող մասը պերկուած չէ։ Կրնայ ուռնալ հովին աղդեցութեան տակ որ կը սպրդի մասնաւորապէս չինուած ծակերու բացուածքներէ, Թուրքիկին տոկունութիւնը հաստատ պահելով։ Այս Թուրքիկներուն վերելքի ուժը բաւական զօրաւոր է։ Ծարտնական փոքրտնասակ Թուրքիկ մը կրնայ դիւրութեամբ վեր քաշել լապտեր մը. այս փորձը մանաւանդ գիշեր ատեն եթէ կատարուի՝ չատ հեւաքրքրական արդիւնք մը կուտայ։

ՄԱՆԱՍԷ Պ. ԶԷՎԻԿԵԱՆ

ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

Խարբերդի դաշտին մէջ.—Բրօֆ. Գրիգորեան.— Խարբերդի Թղթակցը ու ողբերգակ քարոզիչը։

Իբր երկու տասնեակ տարիներ առաջ Խարբերդի, Մարզուանի ու Մարաշի հռչակաւոր Աստուածաբանական վարժարանները, երեքը միահամուռ, տարին տասնեակ մը կորովի քարոզիչներ կ'արտադրէին։ Կրօնքի աղնուական դաշտին պաշտպան այդ քարոզիչները, կարելին ըրին եկեղեցիները չէն ու պայծառ պահելու. սակայն արդար ըլլալու համար, պէտք է խոստովանինք թէ՝ ասոնք չքաղաքիրեցան երբեք։ Հետեւաբար, ասոնց յաջորդող Թիւը խիստ ցանցառ է, մանաւանդ անոնք որ այժմեան Թորոսման տերեւներուն նման այս կամ այն Աստուածաբանական վարժարանին մէկ անկիւնը կը գտնուին՝ ցաւառիթ է յայտարարել թէ ժամանակին պահանջը լրացնող կարող եկեղեցականի մը խոստումը չեն տար։ Ցիրաւի մենք զանոնք վնասեցնելու դաղափարը մեր մտքէն իսկ չենք անցներ. նոյն ատեն կը սիրենք իրականութիւնը իր բացորոշ գոյներով նկարագրել։ Իրաղեկ անձինք կը հաւատան թէ՝ Խարբերդի լայնատարած դաշտին մէջ, բողոքականութիւնը տարածած է համեմատաբար. ինչպէս ակնհայտ է, Խարբերդի «Բիւրակն»ի Թղթակիցը կը գրէ թէ՝ «մեր 85 եկեղեցիներուն միայն 15ին մէջ քարոզիչ կայ»։ Նոյն թուով ապահովաբար դպրոցներ ալ գոց են։ Զարմանալին այն է որ, գերմանացի միսիոնար մը որ օժանդակ ըլլալ ուզեր է այդ եկեղեցիներուն, «Պոռ»ի ծանօթ միսիոնարները արգելքներ յարուցեր են։ Այս դատնարունչ լուրը զոր «Բիւրակն»ի Թղթակիցը յուզիչ կերպով նկարագրած էր՝ մեծ թաղումներ պատճառեց բողոքական համայնքին. միսիոնարներն ալ խորապէս զգացուեցան ու վրդովեցան։ Իսկ բրօֆ. Գրիգորեան, Այնթապի ճոխաբանը, պատաչխան մը գրել հաչեր է «Բիւրակն»ի մէջ, որ պատասխան մը ըլլալէ աւելի «խղճահարական» մըն է։ Թէ ինչ կ'ըսէ յարգելի բրօֆէսէօրը, պարզօրէն գրելով, նախապէս հաւասարելի չ'ընծայեր ու թէ տեղացի պաշտօնեաները ու Եփրատ գիւղէն պատասխանատու կը ներկայացուին, իսկ Պատ. Պետիկեան ալ երկու վիճակին գիտակից՝ իբր երեմիա կ'ողբայ գոց եկեղեցիներուն ու միսիոնարականութեան կարեկցութեան վրայ։

Մարդ մը որմիսիոնարներու հաղորդած, մանաւանդ անոնց դպրոցներուն մէջ դաստիարակուած է, միթէ Գրիգորեանի պատասխանէն զատ տարբեր պատասխան պիտի գրէր. ապահովաբար ո՛չ։ Մակայն հրկարանալու հարկ չենք տեսներ հոս, կը նշանենք ու կը հաւատանք թէ Խարբերդի գաղտին վրայ գրուածները այնչափ ուղիղ ու ճշմարիտ են՝ որչափ չեն իր գրած անիմաստ պատասխանները։ Թղթերուն մէջ հաճարձակարար ըսել թէ Այնթապի մէջ ստուար եկեղեցիներ կան որոնք Խարբերդու եկեղեցիներուն ցաւալի ճակատագրին յանգած են. յարգելի բրօֆէսէօրը կրնա՞յ ուրանալ, ու թէ անոնց նկատմամբ ինչ ըրած է Այնթապի գօլէճը ու Մարաշի Աստուածաբանականը, թէ ի՛նչ ինչ ըրած է։

Խնդրին վրայ լրջօրէն խորհինք. մանրակրկիտ քննութիւններէ հետքը դիտել կուտամ թէ այսօր, Հայ Բողոքականներ, 150 գոց ժողովարաններ ունին. միթէ ուշիմ քարոզիչներ կը պակսի՞ն, երբէ՛ք, Հայերը իբրեւ չարքաշ, քաջ ուսանողներ հանդիսացած են ու թէ ամէն տարի գունդագունդ բժիշկ, դեղագործ, ճարտարապետ կ'ելլեն դասնաղան դպրոցներէ. ժամանակ մը, հատ մը բողոքական բժիշկ իսկ չի կար, մինչդեռ հիմա անոնք ստուար թիւ մը կը կազմեն։ Այս հետատես ուսանողները քանի մը գիտեն անշուշտ որ քարոզիչ չեն ըլլար։ Խնդիր է գիտնալ թէ քանի որ Պէրը այլ եւս չի կրնար օգնել իր չքաւորութեան պատճառաւ, ինչպէս կը զեկուցանեն Միսիոնարները՝ ուստի կը հարցնենք միսիոնարապաշտպան բրօֆէսէօրը թէ ինչ օրէնքով արգելքներ կը յարուցանեն Գերմանացիին առջեւ, թէ ինչ նպատակի կը ծառայեն։ 1881 թուականին Բիւթա-

նական-Միութեան հոգեւոր սինոդին մէջ, այս խնդիրը շատ յուզուեցաւ, այն աստիճան իսկ ըսին թէ քսան տարի առաջ մեր եկեղեցիները առանց պաշտօնէի պիտի մնան, ու մի՛ զարմանաք որ անոնց գուշակութիւնները բառա բառ կատարուելու վրայ են՝ որովհետեւ այդ անձինք շատ հեռատես էին։ Ամէն բողոքական գիտէ որ իրենց եկեղեցիներուն յետադիմութեան բուն պատճառը միսիոնարներն են, թէ ինչպէս, այս վերջինները կանուխէն Գրքին խիստ չափազանցուած տեղեկագիրներ զրկեցին ու ըսին որ կրնաք Աւետարանական գործին պիւտճէն զեղչել։ Գիրը սիրով ընդունող այդ թէլադրութիւնը, անա բուն մեծ սխալը այս է, որ սեղացի եկեղեցիներուն յետադիմութեան պատճառ եղաւ։ Իրենց՝ խնայը իրենք գարմանելու են։ Կը փափաքինք հասկնալ բրօթէսթօռին թէ միսիոնարներ մասնաւոր պատգամներ մը կնքած են հայ բողոքականներու հետ, թէ իրօք Հայ-բողոքականներ կրնանք միսիոնարներու իրաւասութեան տակ են. թէ միսիոնարներ իրաւունք ունին ասոր։ Մենք կը կարծենք թէ երբ միսիոնարները տարեկան ժողով ունենան, պարտաւոր են երկու Հայ պաշտօնեաներ իրենց նիստերուն հրաւիրել. մենք կը հաւատանք թէ անցեալ տարի այդ օրէնքը չեն գործադրած, ուրեմն քանի որ միսիոնարը ինք իր դրած օրէնքը չի յարգեր, հետեւաբար միթէ Հայ-բողոքականը ազատ չէ՞ անոր լուծը թօթափելու։ Բրօթէսթօռին պատասխանին կը սպասենք։

ԳԱՄԷՐ

ՁԷՔԵՐ ԹԻՃԱՐԷԹԻ

Շէքէր թիճարէթինէ պազը ակվէլէր թարաֆընտան վէրիլմէքտէ օյան իսրաճաթ միւքեսֆէթը հագգընտա միւզաքէրաթ իճրասը մագասատը իլէ. կէկէճէք էֆրէնտի գէկտեմբերին 15ինտէ Պրուքսէլտէ պիր գօնֆերանս իճթիմա իտէճէխի, թէլէկրաֆ հաւատսիզնէն անլաշըլմըշ իսի։

Շէքէր իմալաթը՝ պու կիւն տիւնէանդն հէր թարաֆընտա գաթիյէն զարարը մուճիպ պիր հալէ կէլմիշ տիր։ Հայպուրի բիացասընտա խամ շէքէրին 100 քիլօսը պու կիւն 18 ֆրանգա սաթըլմագտա տըր։

Հալպուքի 4 ֆրանգ իսրաճաթ միւքեսֆէթը վէրիլմէքտէ, վէ պինէնէն ալէյհ իսրաճ օլունմագ մէմլէքէթէ վէրիլէճէք կիւմրիւկ ըսմի՝ պու միւքեսֆէթլա թէսվիյէ օլունմագտա տըր քի, պու հալ՝ շէքէր իսթիհսալ իսէն միլլէթին շէքէր իսթիհլաք իսէն միլլէթէ պիր վէրկի վիրմէսի տէմիք տիր։

Իսրաճաթա միւքեսֆէթ վէրիլմէսի ուսուլընդն մուզիրը նէթիճէլէրի՝ շէքէր թիճարէթինէ թէմամը իլէ իսպաթը վիճուտա իհտիքտէ տիր։

Շէքէր իմալաթ վէ իսրաճաթընա միւքեսֆէթ վէրիլմէսի՝ հէման հէր թարաֆտա, վէ պա խուսուս Ֆրանսա, վէ Պէլճիգա վէ Ալմանեատա Ֆապրիգալարը իսթիեճատան բէք չօգ մալ չըգարմագա թէչվիգ իհտիմ տիր։

1860 էնէսինտէ, ումամ մէմլէքէթլէրտէ եարըլան շէքէրին մէճմուը մըգտարը՝ 1,750,000 թօնէլաթօ իսի քի, պունդն անճագ 400,000 թօնէլաթօսը բանճարտան չըգարըլմագտա իսի 1870 տէ սէնէվի մահնուլ 850000 թօնէլաթօսը բանճարտան չըգարըլմըշ օլմագ չարթը իլէ 2,450,000 թօնէլաթօեա, 1880տէ 1500000 թօնէլաթօսը բանճար շէքէրի օլարագ 2,450,000 թօնէլաթօեա, վէ 1890տէ իսէ 2.600,000 թօնէլաթօսը գամչտան, 3,800,000 թօնէլաթօսը բանճարտան եարըլմագ չարթը իլէ, 6,400.000 թօնէլաթօեա իպլաղ իսիլմիշ տիր։ Պու սէնէ շէքէր մահսուլընդն մէճմուը 9.5900,000 թօնէլաթօ տըր։ Պու 9,500,000 թօնէլաթընդն 3,000,000 թօնէլաթօսը բանճարտան չըգարըլմըշ տըր։

Շէքէր մահսուլընդն պու տէրէճէլէրտէ արթմասընդն սէպէպի՝ իմալաթ վէ իսրաճաթա միւքեսֆէթ վէրիլմէսի ուսուլը մուզիրի օլմուշ տըր։

Ֆիլհագիգա շէքէր գիրիշիլմիշ, վէ հիւքիւմէթլէրին միւքեսֆէթ վէրմէլէրինէ գարշու, շէքէր թիճարէթի՝ թէչիլիքէլի պիր իշ հիւքմինի ալմըշ տըր։

Ֆիլհագիգա շէքէր բիացասը՝ պու կիւն իֆիասարա էն զիհատէ միւսաիտ բիացալարան պիրի տիր.

Պա խուսուս տէվլէթլէրին պիրի պիրինէ պագարագ՝ միւքեսֆէթ ուսուլինի թէչվիգ իթմէլէրինէ գարշու, այիրէն «միւքեսֆէթա գարշու պիր բէսմ ալմագ» ուսուլի չըգարըլմըդընը տա ունութմամալը տըր։

1899 սէնէսինտէն պէրի, Հինտիստանա վէ Ճէմայիրը Միւթթէֆիգատա իսթալ օլունան շէքէրլէր՝ մէմլէքէթլէրինտէ նէ միւքեսֆէթ ալմըշլարա, պու իլքի հիւքիւմէթ՝ անլարտան մէղքիր միւքեսֆէթա միւսաիվ վէրկի ալմըշլար տըր։ Մալիւմ տիր քի պու՝ պիր նէվի կիւմրիւկ բէսմի սէմէք տիր, զիրա միւթթէֆիգաի Ամէրիգատա վէ Հինտիստանտա, պիր տարաբդ սէրպէսթիի թիճարէթ ուսուլը ճարի օլուպ, շէքէրէն կիւմրիւք ալընմամագտա իսի։ Էնէպի շէքէրլէրինին միւքեսֆէթ սաեէսինտէ Ամէրիգա բիացալարընտա մէշրու օլմահան պիր բէգապէթ մուվաֆֆագըյէթլէրի պու ուսուլէ մէն իսիլմէսի իւզէրինէ, Հավաի վէ Անթիլ ատալարընտա տահա զիհատէ շէքէր եարըլմաղա պաշլանմըշ տըր։

Էջ ճիւմլէ Ֆիլիպատա շէքէր մահսուլը՝ Սբանիա մուհարէպէսի էնասընտա, սէնէվի 150-200 պին թօնէլաթօ բատատէսինէ տիւշմիւշ իքէն, պիր իքի սէնէսէն պէրի, եինէ թէրագը իթմիշ տիր։

Ֆիլիպ շէքէր ֆապրիգալարը՝ վագթը իլէ 800,000 թօնէլաթօ շէքէր հասըլ իսէ պիլիր իսի։

Ճէմահիրը Միւթթէֆիգանընդն սէնէվի շէքէր սարֆիյէթը՝ 2,250,000 թօնէլաթօ վէ Ինկիլիզերանընդն սէնէվի սարֆիյէթը 2,000,000 թօնէլաթօ տըր։

Շէքէր բիացասը՝ պու իքի մէմլէքէթին սիբարիշ վէ թէչէպէրինէ կէօրէ թահին իսիլմէքտէ տիր։ Հալ պու՝ քի, պու իքի մէմլէքէթին էճնէպի շէքէրլէրինէ իհթիեաճը կիսիմտէ էքսիլիեօր։

Էճնէպի տէվլէթլէր՝ քէնտի մէմլէքէթլէրինտէ շէքէր մահսուլընը թէչվիգ իթմէք արզուսընտա իքէն, թէքմիլ շէքէր բիացասը զարարա տիւշար օլմուշ տըր։

Ֆիլ հագիգա՝ շէքէր ֆիեսթընդն շիմտի քի տէրէճէսինէ, վէ բիացա իհթիեաճընդն պիր իքի միսլի մալ մէվճուս օլմասընա պագըլըրսա, պու հալին՝ շէքէր բիացասընդն մահմընը մուճիպ օլաճաղը լաեըգըյլա անլաշըլուր։

ԲԱՐԻՁ ՊՕՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷԲԻ

Նոյեմբեր 20, 1901

Ֆրանսը էսհամը	(3% Français)	101.70
Բէմի	(Tab. Turcs)	298
Գօնսոլիտ.	(R. Turque D)	24.17
Շըմէնտրֆէր	(Lots Turcs)	101.75
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	521
Թրանսվալ	(Transvaal)	75.25

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼԷ

ԹՐԱՆՊՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ. — Սթանտէրթօտան խապէր ալընտըղընա կէօրէ, էֆրէնտի նոյեմբեր 12 սինէ, Բլէնկ սուեը ճէնուպընտա պուլունան Ինկիլիզ ասքէրինէ Պոէրլէր թարաֆընտան հիճում իսիլմիշ օլուպ, Ինկիլիզլէր 1 քիշի մագթուլ վէ 7 մէճրուհ վէրմիշլէր տիր։

Պլիւմֆոնթէյնտէ նէյզը օլունան «Կազէթ» նամ ճէրիտէնին նէյրիսիաթընա կէօրէ, Ինկիլիզ օրտուկեանլարընտա պուլունան Պոէրլէրէն 230 քիշի թէլէֆ օլմուշ օլուպ, պունլարտան 190ը 14 եաշընտան տանա աղաղը սինտէ պուլունուեօրլար իսիլ։

Պոէր միլիթէիլէրինի զիհարէթ իսիլմիշ օլան պիր Պէլճիգալը գատընդ՝ պիր Պրիսէլ կազէթաճըսընա խիթապէն ատիսէքի պէեանաթտա պուլունմուշ տըր։ «Պու զէվալը գատընլարըկէօրէքէ (Պոէր գարբլարը) կէօշ եաշլարըմը զապթ իտէմէտիմ։ Պոէրլէրին պուլունտուղը մէվզը՝ պիր պաթագլըգտան իպարէթ տիր։ Վալիտէլէրէ վէ չօճուգլարընա վէրիլէն էթ՝ էօլմիշ գօճունլարընդն էթի տիր։ Պու էթլէրի եէմէք իսթէմէնէն վալիտէլէր՝ 8 կիւն միւտտէթ մահպուս գատընլարընդն քէնտիլէրինէ վէրտիքլէրի ճիւզի եէնէճէքլէ եաշարլար։»

ՋԻՆ ՎՈՒԴՈՒԱԹԸ.— Իմբէրթօրիչա՝ պիր էմրնամէ նէյր իթտիրէրէք, Լի-Հունկ-Ջանկը մէհճ ու սէնա էյլեթիքէն սօնրա, մուսիալէյինին տօղմուշ օլտուղու քէօյսէ նամրնա պիր քէմէր եարըլմասընը էմր իթմիշ տիր։

«Տէյլի քրոնիքլ» կազէթասընդն իֆատէսինէ կէօրէ, Ալմանիատա զարիպ պիր հավատտա չաեի օլմագտա տըր։ Բիվաեէթ իտիրիեինէ կէօրէ, Զէն իմբէրթօրը թարաֆընտան մաղէրէթ պէեան իթմէք իւզրէ, Ալ Ռանիա իմբէրթօրընը զիհարէթ իսէն բրէնա՝ հագդգաթը հալտէ Բրէնս Զուն օլմաեուպ, պաշգա պիր բրէնս իմիշ։ Պատէմ Զունկ-Լի-Եամէնտէն պահս իթմէք իճապ իթմէեէք տիր։ Զունկ-Լի-Եամէն՝ «Զունկ-Լի-Բօքուօ ՀԸ-Վուեա-մէն»ին մուխաֆէֆի, եախուտ «պիւճիմէ տէվլէթլէրին խարիճի իշլերինի իտարէ իսէն տարէթ» 1861 սէնէսինտէ իմբէրթօր Հինկ-Ֆունկ թարաֆընտան Թիէսիս իսիլմիշ իսէտ, 1901 սէնէսի Ցուլիսինին Հինտէ իմբէրթօր Բուանկ-Սու թարաֆընտան վէ Եվրոպա տէվլէթլէրինին թէքլիֆի իւզէրինէ մէզքիր տարիէնին նամը՝ «Վայ-վու-բու», եանի «Խարճիյէ ումուրը իտարէսի» նամընա թանվիլ օլունմուշ տըր։

Մէզքիր Վայ-վու-բու տարէսի՝ բրէնս Ֆինկին իտարէսի թանթընտա պուլունուեօր։

ՍԲԱՆԻԱ.—Վիւքէլա հէյեէթի ինչա իտիրմէքտէ օլան զըրհլար իչուն պիւտճէեէ 12 միլիոն բէզէթա իլավէ իթմէք իւզրէ իճթիմա իթմիշ տիր։ Պաղը կազէթալարը իֆատէսինէ կէօրէ, մասրաֆլարը չօզալարըլմասը իլէ, պիւտճէեէ հասրլ օլան ֆալա՝ աշըղա միւնգալիպ օլաճագ տըր։

ՃԷՄԱՀԻՐԸ ՄԻԻԹԹԷՖԻԳԻՆ. — «Հէրալտ» կազէթասընդն Վաշինկթօն մուխապիրի՝ վասաթի Ամերիգա գանալը մէսէլէսի իչուն իճթիմա իթմիշ օլան գօմիսիօնը՝ բէիս Ռուզվէլթէ թագտիմ իթմիշ օլտուղու բարօրը պիր սուրէթինի էլտէ իտէպիլմիշ տիր։ Իչպու գօմիսիօն՝ Նիգարակուա գանալընդն եէնիտէն եարըլմասը, եախուտ Բանամա գանալընդն թէմամ իթտիրիլմէսի խուսուսլարընտան պիրինին թէրճիհի իչուն միւզաքէրէ էյլէմիշ տիր։

Նիգարակուա գանալընդն ինչասը 109 միլիոն տօլարը կէչէմէզ, հալպուքի Բանամա գանալընդն պիթիրմէք իչուն 144 միլիոն տօլար լազըմ իմիշ։

Շու հալտէ, մէզքիր գօմիսիօն՝ նիգարակուա գանալընդն ինչասընդ թասվիպ իթմիշ տիր։

ԱՎՍԹՐԻԱ — ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ. — Թրիէսթէ՝ Ֆիում վէ Գաթթարօ լիմանլարը իլէ Բօլա թէրսանէսինի զիեարէթ իթմէք իւզրէ, Ավսթրիա—Մաճարիսթան էրքանը հարպ բէիսի ճէնէրալ պարոն տը Պէք՝ Վիէննատան Իսթրիա վէ Տալմաչիատա միւթէվէճիհնէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

ԻՆԿԻԼԻԶԻՆ ՇԱՐԳԻ ԱՅՐԻԳԱ ՄԻՍՍԹԷՄԼԷՔՍԻ.—«Բարի Նէվէլ» կազէթասընդն իֆատէսինէ նազարէն, Հապէշիսթան իլէ Ինկիլիէրանընդն շարգի Աֆրիգա միսսէմլէքէսի արաբընտա պիր չօգ ալիճուն մատէնլէրի քէշֆ իտիրմիշ պուլունտուղընա մէպնի, իւչ սէնէտէն պէրու հնուզ հալ օլունմամըշ օլան հուտուտա մէսէլէսի՝ տահա պիր խայը ուզաեաճագ տըր։

Սապգ Սէնար վալիսի միրալայ Լէվիս՝ իչպու ալթուն մատէնլէրինի իշլէթմէք իւզրէ, Հապէշիսթան իմբէրաթօրընտան մէկզունիյէթ ալմըշ իսի։ Հալպուքի, կէչէն հաֆթատա, իքի ինկիլիզ սինտիգասը պիրլէշուպ, մէզքիր մատէնլէրին խարիթասընը ալմագ իւզրէ, օ թարաֆլարա պիր հէյէթ կէօնդէրմիշլէր տիր։

Տիկէր ճիհէթտէն, էրիթրէ իլէ մէզքիր Ինկիլիզ միսսթմէլէքէսի արաբընտա ճէրէեան իսէն թիճարի մուամէլաթը թանվիմ իթմէք իւզրէ։ Իթալիա վէ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթլէրի արաբընտա պաշլանըլան միւզաքէրաթտա միւչքիլաթ վուգու պուլմագտա տըր։

Իթալիա հիւքիւմէթի՝ Մասաուա թարիգը իլէ իտալ օլունան էմթէատան, հագդգի գըյմիթլէրինէ կէօրէ կիւմրիւկ ալընմասընը թալէպ իտէօր, հալպուքի, Ինկիլթէրա՝ նագլիյէթի մէսարիֆինի էմրէկանդն հագդգի գըյմթինէ զամմ իտէրէք ըսմ ալմագ նիեէթինտէ պուլունուեօր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻԱ

ՄԱՔՐԻՆԱԼԸ ԷԵԷՐԼԷՐ. —Ավթրալիալը սանատթէքարլարտան պիրինին՝ վաչի հայվանլարը ավլամագ իչուն իսթիմալ օլունապիլիր պիր նէվի մաքինալը էէր քէշֆ իթմիշ օլտուղունու՝ վէ պու էեէրլէրին՝ սիբէրլի օլտուղունտան, եալընը ավճընը գատա ակեր, հարպ զէմանլարընտա տախի գուլլանըլմասը միւմքին պուլունտըղընը՝ Լօնտրա կազէթալարընտան պիրի եազրեօր։

ՏԷՕՐԹ ՄԷԹՐՕ ՈՒԶՈՒՆԼՈՒՂԸՆՏԱ ՊԻՐ ՄԷԹՐՈՊՈՊ

Զինկիլէր իլէ Ճաբոնիալարընդն եօգարըտան աշաղրեա ուզրու եազարգարը վէ հէր քէլիմէ իչուն պիւսպիթիւն պաշգա պիր շէքիլտէ պիր հարֆ գուլլանտըգլարը սէպէպիյէ, Ագասի Շարգ էհալիսինին եազըլարը զանէթ ուզուն տըր։

Իչթէ պու սէպէպէ մէպնի տիր քի, Շանկայտա մուգիմ պիր թաճիրին ախիրէն Ալմանիատա մուգիմ տիկէր պիր թաճիրէ եազարը մէքթուպ՝ թամամ 4 մէթրօ ուզունլըղընտա պիր քեաղըտա եէրլէշէպիլմիշ տիր։ Մէքթուպ հէր թարֆը եալըզլը էժտէր բէսմէրի իլէ թէզեին իսիլուպ, պէտիւք պիր զարֆա գօսուլտուղընտան, էմսալը կէօրիւլմիշ պիր մէքթուպ օլմուշ տըր, մէքթուպ գուլէքտիսինը մէրազընտա պուլունանլար՝ պունու էլտէ իթմէք իչուն բէք չօգ բարալար վէրմէեէ հաղըրլանաճագլար տըր։

ՄԱՏԷՆ ԳԷՕՄԻՒՐԻ ՎԷ ԹԷԼԷՖԱԹ

Մալիւմ տիր քի մէվճուտ օլան քէօմիւր մատէնի գուեուլարընդն քեաֆֆէսինտէ «Կրիզու» ատէնիլէն կազըն ատէշ ալարագ բաթլամասը իլէ վուգուպուլան գազալարտա, հէր զէման ատրմ։ Մօսիէօ՝ հաեաթմը սիզէ պօրճլուեբմ, նասը իքիա թէչէքքիւր իտէճէկիմի պիլմէեօրում։

Մատամ՝ ըեճա իսէրիմ, արթըգ պունտան պահս իթմէեինիզ. պէնիմ եէրիմէ քիմ օլսա, պու վազիֆէյի իյֆատա գուսուր իթմէեէճէկի պիտիհիտի. Ճէնապը Հագգա թէչէքքիւր օլունուր քի, թէքատիֆէն չալըլարընդն արգասընտա պուլունտում. չալըլարընդն արգասընտա ուեումագտա իտիմ. սիլան սատասընը իչթիտիկիմ կիպի, հէման սըչրատմամ վագասեը կէօրիւմ։ սիլահընդն գուրչունը տա պանա իթաաթլէ սիզի թէհտատ ճիւրէթ իսէն հայտուտը եէրէ սէրտի, պիր ազ տահա էվվէլ ուեանմըզ օլա իտիմ՝ պիշարէ ուչաղընընդ տախի գաթլ օլունմամ տը։

— (Կէօղլէրի եաշլա տօլարագ) Զէվալը ուչաղըմ։ վէֆաթընտան էմին մի՞սինիզ.

— Սիզին պէրհաեաթ պուլունտուղընդա օլան էմնիյէեէթիմ կիպի։

— (Աղլաեարագ) Ահ։ խան հայտուտլար։

Գօճա գարը թէէսսիրլէ սէօզէ գարըշարագ։

— Պէլքի թէրդե՞ եանկլըշ կէօրմիշ տիր։ Մատամ, դոպո լը Բէ՞ելլգ կիթատ, չիմտի պիզէ ինշալլահ էեու խապէրլէր կէթիրիր, Թէրդե՞, դոպո լը Բէ՞ելլգօեա բասթ կէլտիրիզ մի։

— Խայր։ իսթիեար չարգընը, պէնքի մէյխանէլէրին պիրինտէ իլիմիշ տիր։

— Հագգընը վար, Մոդամ Լա Մարէնին վէրտիկի բարաեը պիր մէյխանէճիեէ՞ վիրմէտէն պուրաեա կէլմէսի գապիլ տէեիլ տիր։

— Վալիսէ։ անը կէօնտէրտիկինիզէ գապահարի իթտինիզ, ատէմ գրթլըը եօգ իսի եա։

— Պաղգասը օլո՞ւր մը եա։ Մէօսիէօ տէքթ. քէօյտէ տէեիլ, պիզիմ (պունէրուժ) պոդո լը Բէ՞ելլգտան պաշգա մէհրուն թէտավի իտէպիլէճէք քէօյտէ քիմիմի՞զ վար։

— Օ։ Օ։ Ալլահ պէնի անընդ թէտավիսինտէն մուհաֆազա պուեուրսուն։ Մատամ լա Մարքիզին վիրուտինտէն պէրու աեագտա տուրան Թրէդե՞ եինէ քէնտի իսկէմէսինէ օթուրտը։

Ինճիրլի գուլիպէնին պու տէֆա քի հալի՝ չաեանը թասվիր տիր. պէեազ թանթատան տէօրթ սեագլը պիր մասա, ճիպինլիի բարչալանմըշ իքի էսակի եաթագ, պիր գաչ գըրըգ տէօ քիւք սանտալիալար կկլի քէօնտէ մէվատտ իլէ մուզեյեէն գուլիպէնին օրթասընտա մատամլա Մարքիզ աղլաեօր։ անընդ եանընտա էլինտէ բիրսուսընը թութմուշ «Թրիպիս» տէտիքլերի զարիպլէլթվար ատէմ, պիրազ էօթէտէ քիւչիկ կկլէզլ գըրընը տիլքուշա օեունլարընա թէկսսիւմէ պապան իսթիեար գատընը պուլունուեօր իսի։

(Տեվամ)

— Տէտիկիմ գաբընդ պուրատա տըր, իքի հայվանընդ ինճիր աղաճընա պաղը օլտուղունը կէօրմէ՞տին մի։

— Խաերը, պէն օթարֆանա կէլմէտիմ։

— Օ գատընը սէնին օտանտա տըր, հէնուզ գուրուեան էլպիսլէրինի կիեեեօր, զէվալը գատընճընդաղ։ չուրատա բասթ կէլտիմ, խըրտըզլար թարաֆընտան իւզէրինէ հիւճիմ իսիլտիկինի վէ հայվանընընը քէնտիսինի պուրաեա գատար կէթիրտիկինի սէօյլէտի. իչէրի ալարմ, աթէշ եագարմ, իւսթիպաշը պիրազ գուրուաուգտան վէ բահաթ իթտիքտէն սօնկրա, նասը օլուպ տա պիր ավճը թարաֆընտան գուրթարըլըզընը հիքեաեէ իթտի. պէն՝ պու ճէսուր իմատանընընը սիզ օլտուղունուզը անլասրմ։

— Ալտանմաեօրսունըզ։ հագդգաթէն պէն իսիմ։

— Պրավօ, զաթէն պիլմիշ իսիմ եա։ լաքին թէչլիքէտէն զուրթարաը։

— (*) Ամա պինէն գատընլարընդն կիյտիքլերի էլպիսէեէ թէսմիյէեէ օլունուր։

— Պիլմէեօրում։

— Մարթիզ Տը Թէանա։

— Մարքիզ տը Թէանա՝ մը։

— Թա քէնտիսի։

— Ֆէնտիսինի չիմտիեէ գատար կէօրմէմիշտիմ։

— Հիչ կէօրմէմիշտինիզ մի։

— Հիչ։

— Թէրդե՞՝ չանթա վէ թիւֆէնկիսինի տիվարա ատտը. բիքսունը եագարագ պիրուֆագ իսկէմէ իւզէրինէ օթուրտը իչէրիեէ Ամազոն (*) գըեաֆէթինտէ պիր գատընը կիրտի, իսթիեարէ գատընդ՝ Թրէդե՞։ միչարիէյնեեէ կէօսթէրէրէք մէսէրբէթլէ տէտի քի,

— Մատամ լա Մարքիզ, հաեաթընընը գուրթարան։

— Հաղրգաթէն, էֆէնտիեի թանը-տընդ։ Մօսիէօ՝ հաեաթմը սիզէ պօրճլուեբմ, նասը իքիա թէչէքքիւր իտէճէկիմի պիլմէեօրում։

— Գէօճա գարը թէէսսիրլէ սէօզէ գարըշարագ։

— Պէլքի թէրդե՞՝ եանկլըշ կէօրմիշ տիր։ Մատամ, դոպո լը Բէ՞ելլգ կիթատ, չիմտի պիզէ ինշալլահ էեու խապէրլէր կէթիրիր, Թէրդե՞, դոպո լը Բէ՞ելլգօեա բասթ կէլտիրիզ մի։

— Խայր։ իսթիեար չարգընը, պէնքի մէյխանէլէրին պիրինտէ իլիմիշ տիր։

— Հագգընը վար, Մոդամ Լա Մարէնին վէրտիկի բարաեը պիր մէյխանէճիեէ՞ վիրմէտէն պուրաեա կէլմէսի գապիլ տէեիլ տիր։

— Վալիսէ։ անը կէօնտէրտիկինիզէ գապահարի իթտինիզ, ատէմ գրթլըը եօգ իսի եա։

— Պաղգասը օլո՞ւր մը եա։ Մէօսիէօ տէքթ. քէօյտէ տէեիլ, պիզիմ (պունէրուժ) պոդո լը Բէ՞ելլգտան պաշգա մէհրուն թէտավի իտէպիլէճէք քէօյտէ քիմիմի՞զ վար։

ԹԷՎՃԻՀԱՅ

Պուլկարիսթան գօմիսէրլիեի Ֆրանսզէնա պաշ քեաթիպի սէատէթլու սէլիմ Բատ էֆ. հաղրէթլէրինէ խրատմաքը հասկնէսինէ մէպնի, ուլէա սընֆը եվվէլի բիսթպէսի թէվճին պույրուլմուշ տըր։

ՆԸԹԱՆ

Խազինէի ճէլիլէի մալիյէտէ միւթէչէքքիլ միւրէթթէպպի վէ թագըզը թանալթ գօմիսիօնը ազասընտան էրտիրէ վէ Սէլանիկ վիլայէթը ճէլիլէրի մալիյէտ միւթթիթի Սէատ. Բիֆաթ պէյ էֆ. հաղրէթլէրինէ խրատմաքը հասէնէի մէմուռհասընա մէպ նի, թէպտիլէն պիրինճի բիւթպէսէն Մէճիսի նըշանը ալիսի ինսան պույրուլմուշ տըր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՑԵԷ

Սաեէի մէարիֆ վաեէի հաղրէթը Խըլաֆէթբէնահիտ մէմալիքը մահրուսէի Շահանդէտ միւսսէսսաթը իլիմիյէ եէվմինի եէվմէն թէզաեիւ վէ էմրը միհիմմը մէարիֆի ինթիշար վէ թէրագը իթմէքտէ օլուպ, պու ճիւմլէտէն օլմագ իւզրէ, կէչէն սէնէ ինաեէթֆզաի սիհնուն վէ սուտուր պույրուլան էմր ու ֆէրմանը հիմահուսը ճէնապ Բատիշահի հիւքմը ալիսինէ թէվֆիգաան, բաթթանթը Սալթանաթը Սէնիյէտէ թէէսիս վէ քիչատ օլունան տարիւֆինունը Շահանէնին իստէպիյաթ չիւպէսինտէ պու սէնէ թէչքիլ օլունան իքինճի սէնէնին իլմը ասարը աթիգա մուալիմիլիկինէ վուգուֆ վէ ինթիհասընա մէպնի՞՝ տօգթար Մ. Մորթման թաեին գըլընմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԵԷ

ԹԻՃԱՐԷԹ ՄՈՒԱՀԷՏԷԼԷՐԻ. — Թիճարէթ մուահէտէլէրի միւզաքէրաթընընդն կէլէճէք սէնէ իքմալը իլէ, 318 սէնէսի Մարթընտան պաշլաեարագ եէնի թարիֆէլէրին թաթպիգաթընա միւպաշէրէթ օլունմասընա գարար վէրիլմիշ պուլունտուղընտան, բիսիւմաթ էմանէթինտէ պիր թարիֆէ գալէմի թէչքիլի՝ վէ էմանէթ մուավինի Ռիզա պէյ էֆէնտինին մէզքիր զալէմ միտերիյէթինէ թաեինի, վէ էմանէթ գալէմէրինտէն պէշ էֆէնտինին, չիմտիլիք

ԹԱԼԻՂԱՅԻՆ

— Օ։ Օ։ Ալլահ պէնի անընդ թէտավիսինտէն մուհաֆազա պուեուրսուն։ Մատամ լա Մարքիզին վիրուտինտէն պէրու աեագտա տուրան Թրէդե՞ եինէ քէնտի իսկէմէսինէ օթուրտը։

Ինճիրլի գուլիպէնին պու տէֆա քի հալի՝ չաեանը թասվիր տիր. պէեազ թանթատան տէօրթ սեագլը պիր մասա, ճիպինլիի բարչալանմըշ իքի էսակի եաթագ, պիր գաչ գըրըգ տէօ քիւք սանտալիալար կկլի քէօնտէ մէվատտ իլէ մուզեյեէն գուլիպէնին օրթասընտա մատամլա Մարքիզ աղլաեօր։ անընդ եանընտա էլինտէ բիրսուսընը թութմուշ «Թրիպիս» տէտիքլերի զարիպլէլթվար ատէմ, պիրազ էօթէտէ քիւչիկ կկլէզլ գըրընը տիլքուշա օեունլարընա թէկսսիւմէ պապան իսթիեար գատընը պուլունուեօր իսի։

(Տեվամ)

լունտուղը եէրտէն գազէն տիւշէրէք, ասագլարը վէ գալլարը գըրբլմը, վէ ի-քի սաաթ սօնրա վէգիաթ իթմիշ տիր։

ՍԲԱՐԹԱ սեյլապը.— Սբարթա գասապասընտա խանէլէրի սեյլապատն մանվ օլմուշ օլան ֆուգարա Յէնալիեէ խազինէսէն 25,000 ղրուշ իանէ վէրիլէճէք տիր։

ՊԷԼԷՏԻՑԵԷ ՄԱԱՇԼԱՐԸ.— Պէլէտիյէ տաիրէլէրինէ միւսթախսէմ էմլաք մէմուրլարը իլէ թահսիլտարլարը մասլընին մունթազամէն թէսվիյէսի՝ մէրճիինտէն մալիյէ նէզարէթինէ իշար իսթիմիշ տիր։

ՄԱՀԲԻՄԷԻ ՆԸՂԱՄԻՑԵԷ.— Լազգէյէ սանճաղընա թապի Սահուն գազասընտա պիր մահքէմէի նըզամիյէ թէշքիլ իսթիմիշ տիր։

ՄԻՒՍԱԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻ ՄՈՒԱՎԻՆ ՎԷՔԻԼԷՐԻ.— Գազալարտա պուլունան մուավին վէքիլէրինին սոփլէրի կիպի իթիրազ վէ խսթինաճ հազլարը պուլունմազլա, վազը օլաճագ իթիրազ վէ խսթինաճ բէտտ իսլիտիկի հալտէ, գանունէն թէմեիզ միւրաճաաթլա ասլ-լահ իթտիրմէլէրի լազըմ կէլէճէկի, ատլիյէ էնճիւմէնի իքհատէսի իլէ լազըմ կէլէնլերէ ճէվապէն իշար օլունմուշ տիր։

ՄՈՒՇ ՄՈՒՀԱՃԻՐԼԷՐԻ.— Շէհատէթնամէլէրկ թաստիգլի օլարագ Մուշ կէլէն Գաֆգասիայը 28 նիգիուս մուհաճիրէ թահսիլաթ, վէ չիֆթճիլիք ալէթլերի իլէ պիր մըգտար բարա վէրիլմէսի ֆէրման պույրուլմուշ տիր։

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԲՕՍԹԱՆԷԼԷՐԻ.— Գունտան սօնրա Տէրսաատէթ մէրքէզ բօսթախանէսի իլէ, Մահմուտ բաշա շիւպէսի՝ սաաթ 1է վէ Սիրքէճի մէրքէզի տէ կէճէ ալաֆրանկա սաաթ 8է ենի 3է գասար աչըգ պուլունտուրլարագ մէքթուպ գապալ օլունաճագ տիր։

ՄԱՄՈՒՐԷԹԻԼԱԶԻԶ վիլայէթի տախիլինտէ պուլունան իպթիտայի մէքթէպլէրի քեսֆի ատէրէճէսի օլմատըղընտան, լիւզումը գասար մէքթէպլէր ինչասը տեվարիը ալտէսինճէ թահթը գարարա ալընմըշ տիր։

ԹԻՅՕ ՍԷՐՕՄԸ.— Տօքթօր Շանթմէ՝ քէշֆ իդէտիեի սէրօմ հագգընտա թաֆսիլաթ վէրիրէօր։ Պու սէրօմ շիմտիեէ գասար հուսուլէ կէթիրիլտիեի վէճճ իլէ, «էպէրթ» միքրոպընդն քէնտինտէն տէեիլ, պէլէքի պունուն չըգարապիլէճէյի զէհիրտէն ալընարագ, տէրինին իյէրիսինտէն գանա գարրշարըլըմասը։ Շանթմէ՝ ատամ մը թէսիրլի անվ էյլէնճէյի [illegible], խասթաեա քինին վէ քաֆէյին վէրիլմէսինի թավսիյէ իտիհօր։ Թիֆօտա, խասթալանուպ, Բարիզ խասթանէ-լէրինտէ պուլունան խասթալարը 25 %-ի թէլէֆ օլտուղը հալտէ, տօքթօր Շանթմէյին խասթանէսինտէ պուլունան 34 խասթա՝ թէմամը իլէ էեուլէչմէքտէ տիր։

ԱՐԶԸ ԹԷՆԷՖԷՖԻՐ.— Եունան ֆիլօսունէն Օսմանը սուլարընտա պուլունտուղը միւստէթճէ Օսմանը մէէմուրլարը թարաֆընտան քէնտիլէրինէ կէօսթերիլէն հիւսը գա գուլէ տարը ֆիլօ գումանտանը թարաֆնտան Եունան պահրիյէ նէզարէթինէ վէրիլէն բարօր՝ գրալ հազրէթլէրինին մանգուրը օլմուշ, վէ միւշարիւէյինին խարիճիյէ նազարը Մ. Բօմանօսա վէրտիեի էմր իւզէրինէ, կէրէք գրալ հազրէթլէրինին վէ կէրէք Եունան հիւքիւմէթինին թէք շէքքիւրթընը՝ Խաքիբահ Հազրէթը Բատիշահիէ արզ ու թէպլիղ, էսալէթլու Բրէնս Մաւրոգօրտաթօ մէէմուր իսլիմիշ տիր։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՇԱՐԳԻ ՎԷՐԿԻՍԻ.— «Նովէյնի» կազէթասընընն իֆտատսինէ կէօրէ, միւթէրաքիմ Ռումէլիի Շարգի վէրկիսինին նէ սուրէթտէ էօտէնէճէնի հագգընտա, Պապը Ալի իլէ Պուրկարիսթան էմարէթի արասընտա մուխապէրէ ճէրէեան իթմէքտէ տիր։

ՊԱՍԲԱ ՎԷ ՊԱՂՏԱՏ ԹԻՃԱՐԷԹԻ.— Պասրատան թիճարի էշեա համուլէսի իլէ Պաղտատա կէլէն վարօրլարան բէսմ ալընմամասը խուսուսունա, Բիւսումաթ էմանէթինին իշարը իւզէրինէ, իրատէի Սէնիյէտ շէրէֆճուտուր պույրուլմուշ տիր։

ՋԻՆՃԷՖԻԼ ՄԱՏԷՆԻ ԻՄԹԻԱԶԸ.— Սյոքն վիլայէթի տախիլինտէ Տէնիզլի սանճաղընտա թապա գազասընտա պու քէրրէ քէշֆ իտիլէն զինճէֆիլ իմթիազընին էօնտէլէրինէ ինալէսի հագգընտա, միրալայ Հաֆըզ Սապրի պէյ իլէ, միւթէպէր թաճիրլէրտէն Բէուֆ պէյ թարաֆընտան մագամը ա-տնսէ պիր իսթիտանամէ թագտիմ օ-լունտուղը իշիտիլմիշ տիր։

ՖՐԱՆՍԱ ՍԷՖԱՐԼԻԹԽԱՆԷՍԻ մախ-սէթինէ մէէմուր օլուպ, կէչէն կիւն Իզմիր լիմանընա կլտէն Միւէթ կէմ-նէսի գումանտանը՝ Ֆրանսանին Իզմիր գօնսօլոսը իլէ պիրլիքտէ կէչէն ճիւ-մա էրթէսի կիւնի Այտըն վալիսի իպէնթլու տէվլ. բաշա հազրէթլերիս-նի զիեարէթ իթմիշ տիր։ Էրթէսի կիւնի, վիլաեթի ումուրը էճնէպիյէ միւտիրի՝ կէմիէ կիտէրէք, ըէամէն վէ պիլ վէքիալէ իատէի զիեարէթ իթ-միշ տիր։

ԻՒՍԿԻԻՏԱՐ ՎԷ ԴԱՏԸՔԷՕՁ ՍՈՒ ՇԻՐՔԷԹԻՆԻ.— Իւսկիւտար վէ Դատ-քէօյ սու շիրքէթինին սուլարընընն պիր չօգ ուզվի մատտէլերի պուլու-նուպ, իյմէսի սըհհաթա մուզիրը ի-տուսի մէյատան չըգտըղընտան, սիւզ-կէչլէրլէ տէքօլարընն սէքիզինճի պէյէ-տիյէ տաիրէսի սրհիյէ հէյեթի մա-ռիֆէթի իլէ մուաեէնէսինէ թէչէպպիւս օլունմուշ իսկ տէ, շիրքէթ միւտիրի թարաֆընտան էմր օլունմատըգճա մուաեէնէեէ միւսաատ իտիլէմէեճէսի սու պէնտինտէքի շիրքէթ մէմուրլարը թարաֆընտան պիլտիրիլմէսի իւզէրի-նէ, պու պապտէ, մուաեէնէ մէէմուր-լարընա գօլայլըգ կէօսթերիլմէսի ի-չուն, մէղքիւր շիրքէթ միւտիրիյէ-թինէ թէպլիղաթ իճրասը գարարլաշ-տըրըլմըշ տըր։

ՏԷՐՍԷԱՏԷԹ ՄՈՒՍԻԳԻ ՃԷՄԻՑԵԷԹԻ.— Տէրսէատէթ մուսիգի ճէմիյ-եէթինին պիրինճի գօնսէրի՝ էֆրէնճի նոյեմբերին 25ինճի բազար էրթէսի կիւնի ագշամ սաաթ 8½-տա Նատան մահէսթրօնը իտարէսի թահթընտա օլարագ, «Իւնիոն Ֆրանսէզ» տարբէ-սինտէ վէրիլէճէք տիր։ Բրօկրամ՝ Ռօ-պէրշման՝ Սէն Սաէր՝ Պախ Բաղնի կիպի իւսթաղարընն նէֆիս էսէրլէրինտէն իպարէթ տիր։ Պիլէթլեր «Իւնիոն Ֆրանսէզտէ» սաթըլմագտա տըր։

ՃԱՆԻ ԴԱՐՄԷԼՕ.— Զէվճէսի իլէ գարն վալիտէսինի զատտարանէ էօլ-տիւրէն իթալեալը ճանի Գարմէլօնընն էլէ կէչիրիլմէսի իչուն, չիւտէնի Ի-թալեան խանէլէրինի թէֆթիշ իթմէք իւզրէ, իթալեա գօնսօլոսխանէսինէն զապթաեա սալահիյէթ վէրիլմիշ տիր։

ՊԱՂՉԷՃԻՐ ԲՐՕԹԷՍԹԱՆ ՔԻԼԻ-ՍԷՍԻ.— Պաղչէճիքտէ բրօթէսթանտ-բա մախսուս պիր քիլիսա եաբըլմասը-նա միւսաատէ օլունմասը հագգընտա վուգու պուլան իսթիտա՝ Շուրաի Տէվ-լէթճէ գապալ օլունարագ, թանդիմ գըլընան մաղպաթասը՝ Խաքիբահ Հազ-ըթը Բատիշահիէ արզ օլունմագ իւզրէ, մագամը սատարէթէ թագտիմ իսիլմիշ տիր։

ԻԲԷՔ ԹՕԽՈՒՄԼԱՐԸ ԳԱՂԼԱՐԸ.— Խիւտավէնտիկար վիլայէթի վէ Իզմիտ սանճաղը տախիլինտէքի մա-հալլէրտէն պաչագ եէրլէրտէ եաբըլուպ, էօթէյէ պէրիեէ թէղբէրէ իլէ կէօն-տէրիլէն իբէք թօխումլարընընն գապ-լարը պանտըրօլսըղ օլմասընտան տո-լաեը ալը գօնուլարագ, իբէք թօխումը չըգարմաղա վէ սաթըլմասընա մախսուս նըզամնամէեէ կէօրէ մուամլէլէ իսիլմէք իսթէնիլմէքտէ, վէ պաղը եէրլէրտէ տաիրի • կիպի թօխումլար հագգընտա նէ՝ եօլտա մուամլէլէ օլունճաղընտա շիւպհէ իսիլմէքտէ օլտուղու անլաշըլ-մասը իլէ, մէղքիւր նըզամնամէնին հիւքմի եալընըղ մէղքիւր վիլայէթ իլէ իզմիտ սանճաղընա մախսուս օլուպ, հէնուզ պաչգա մահալլէրէ թաթպիգ իսիլմէսիեի, վէ պինտէն ալէյ, սարի վիլայէթլերտէ եաբըլարագ, թէղբէրէ իլէ պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆա նագլ իսիլմէքտէ պուլունան թօխումլ-արա պանտըրօլսըղ օլմասընտան տո-լաեը իսիլիքի իսիլմէք լազըմ կէլմէեէ-ճէեի ճիհէթլէ, պունտան սօնրա եանը-լը մուամլէլէ իճրասը իլէ, քիմսէնին զարար կէօրմէսինէ մէյտան պրազել-մամասը լիւզումը՝ Տիւեունը Ումումիյ-եէ իտարէսինտէն իճապ իտէնլէրէ պիլ-տիրիլմիշ տիր։

ՎԷՐԿԻԼԷՐ ՎԷ ԵՕԼ ԹԷՂԻԷՐԷՍԻ.— Տէմիր եօլլարը իլէ Մէէմալիքը Շա-հանէ իշէրուսինտէ պիր եէրէն տիկէր պիր եէրէ թիճարէթ իշուն կիտէճէք-լերտէն խազինէեէ վէրկի պորճլարը օ-լանլարա, պորճլարընը իյիա իթմէտիք-ճէ թէղբէրէ վէրիլմէմէսի՝ ուսուլ իթ-թիխազ իտիլտիկի հալտէ, հէմ թահ-սիլաթ թէէմին օլունմըշ վէ հէմ տէ խազինէ հուգուզը զաիպ օլմատան մուհաֆազա իտիլմիշ օլաճաղը վէ չինքի թիճարէթ իշուն կիտէնլէր՝ էք-սէրիյէեթլէ էմլաք վէ ազար սահիպ-լերինէն օլմատըգլարընտան պաչգա, պիր եէրտէ չալըշմահուպ պիր գաչ այ պիր չէհրտէ, վէ պիր գաչ այտա տի-կէր չէհրտէ պուլունարագ, նէրէյտէ օլտուղլարը պիլինէմէտիեինտէն, պօրճ-լարընն թահսիլի իշուն բէք պէօեիւք միւշքիլաթ չէքիլտիեինտէն, լազըմ կէլէն մուամլէլէնին իճրասը՝ Սէլանիկ վիլայէթինտէն կէօնտէրիլէն թահրի-բաթտա պէեան իտիլմիշ իսկ տէ, Շու-բարի Տէվլէթ՝ պու պապտէ կէօսթերիլ-էն թէպիրլէրին ումումի թիճարէթ գարար վէրէճէեէրինտէն պահսլա բէտտ ճէվապընը վէրմիշ տիր։

ՕՐՄԱՆԼԱՐ.— Պու սէնէ հանկը օր-մանլարտա աթէշ չըգմըշ, վէ նէ՞ մըգ-տար զաեիաթ վուգու պուլմուշ, վէ պուլարը հա՞նկը միւֆէթթիշլէրին ի-տարէսինտէ տիր, սիւվարի վէ բիեա-տէ վէ եանկընն գօրուճաարը քիմէր տիր, հանկը եանկընարը միւթճա-սիրլէրի էլտէ իսիլմիշ, վէ հանկը՝ արը հէնուզ պուլունմամըշ տըր, Պու սիւ-վալլարը աչըգ ճէվապլարընը կէօս-թերիր պիրբէր տէֆթէրին չարուճագ թանզիմի իլէ կէօնտէրիլմէսի իչուն, Օրման վէ զրաաթ Նէզարէթինէն լազըմ կէլէնլերէ էմր վէրիլմիշ տիր։

ՁԻՆԱԵԷԹ.— Տիւն կիճէ սաաթ 3½ բաստէէրինտէ, Էսիրնէ գարուսընտա տէհէյլի պիր Տինաեէթ վուգու պուլմուշ տըր։

Արապաճի Մանոլ՝ վէ ճէլէպ Նաչիտ՝ պու ճիվարտա, պիր խանէ էօնիւնէ պաղուչուհօրլարը. Միւնազաա գամ-չուլարը խանէլէրինտէն տուլարը չըգ-մագլարընը մուճիպ օլմուշ վէ 22 եաչ-լարընտա, իսթիճի Մանուկնամ տէլիգ-զանը՝ միւնազաաեի թէսքին իթմէք մագսատըյա արաեա աթըլմշտըր։

Զէվալը Մանուկ՝ տահա պիր կէօնա մուամլէլէէ գըեամ իթմէմիշ իքէն, Մա-նոլընն էլինտէքի պէօեիւք գամաիլէ ճէրի-հատար օլուպ, տէրնալ վէֆգաթ իթմիշ տիր։

Ճանի մանոլ՝ մերգումընն ումուղ ալթընտան գամասընը սաբլաեուպ, ճի-նէրլէրինէ գատար էէթիշտիրմիշտիր։

Դաթիլ Մանոլ՝ ֆիրարա պաչլամըշ իսկ տէ Զապլթա՝ մերգումը տէրա-գապ տէրտէսթ իթմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտ-րելիներու վեցմունն ցանկը յառա-ջիկայ կիրակի օրուան Նախարարաց Խորհուրդին մէջ նկատողութեան առ-նուելէ ետքը պիտի վերադարձուի Ադգ. Պատրիարքարան, իբր սրբագ-րուած ցանկ՝ որուն վրայ Ատանայի ընտրող. ժողովը պիտի կատարէ վերջ-նապէս Սիսի աթոռին կաթողիկոսի ընտրութիւնը։

—Արմաշու դպրեվանքին փոխ-վանահայր Դեր. Տ. Եղիշէ սրբազան Դուրեան մօտերս մայրաքաղաքս պիտի գայ վանական գործերու կար-գադրութեան համար։

—Բարձրն. Տ. Բարթողիմէոս Արք-եպիսկոպոս որ երիկամունքի հիւանդու-թեամբ մը կը տառապէր, երէկ գի-շեր բաւական ծանր վիճակ մը անցուց, բայց երեկուընէ ի վեր արդէն ապա-քինման ճամբուն մէջ կը գտնուի և այս առթիւ բազմաթիւ եկեղեցական հարց և աշխարհական ծանօթ անձնա-ւորութեանց այցելութիւնները կ'ընդ-ունի։

—Վսեմ. Ստեփան փաշայի հիւան-դութիւնը բաւական ծանր և մտահո-գութիւն առթող հանգամանք մը ա-ռած է։ Երէկ բժշկական խորհրդակ-ցութիւն մը տեղի ունեցաւ։

—Ցառաջիկայ հինգշաբթի օրուան միեւնոյն շրջանաւով քանի մը վար-դապետներ մեկէն կ'երթան իրենց ա-ռաջնորդական և հովուական պաշտօ-նավայրերը։ Երզնկայի առաջնորդը՝ Դանիէլ Մ. Վրդ. Յակոբեան, Բաբերդի նորընծայ առաջն. տեղապահ Ա-բրիսակէս վրդ. Խաչատուրեան, և Արմաշու դպրեվանքին նորընծայ Մեն-ռուժան վրդ. որ Կարնոյ առաջնորդ Զաւէն Մ. վրդ.ի օգնականի պաշտօ-նին կոչուած է, պիտի մեկնին։

Կը լսենք թէ Տիարպէքիրի նորընտիր առաջնորդ Եղեկիէլ վրդ. եւս եա առնելով իր հրաժարականը, տրամա-դիր է մօտ օրէն իր պաշտօնավայրը մեկնելու։

—Իսլիմիայէն (Պուլկարիա) Վաղինակ քնյ. Տ. Մինասեան Հայ. եկեղեցւոյ ծէսերուն վերաբերող վեց հարցումներ ուղղած է Կեդր. Կրօն. Ժողովին, որ անոնց պատասխաններու պատրաստու-թիւնը յանձներ է իր անդամներէն Վահրամ Եպիսկ. Մանկունիի։

—Մայր եկեղեցւոյ Դպրաց դասուն հաշիւներուն քննութիւնը Տնտեսական Խորհուրդին կողմէ Կրօն. Ժողովին յանձնուած է՝ ի հաստատութիւն։ Այս վերջինն ալ Վահրամ Եպս. Մանկու-նիին քննութեան յանձնած է, հաստա-տելէ առաջ։

—Կրօն. Ժողովոյ ատենապետը Տ. Գրիգորիս Արք. Յովհաննէսեան, իր հիւանդութենէն կատարելապէս ապա-քինելու ճամբուն այս անգամ ալ Վահ-րամ Եպսկ. Մանկունիի՝ Օրթաքէօյի ընակարանը հիւրընկալուած է։

ՀԱՅ—ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

Էնկիւրիէ եկեղեցական թէ աշխար-հական 50—60 հոգիներու կողմէ ստո-րագրուած շնորհակալութեան և շնոր-հաւորութեան գիրեր ղրկուած են մէկը Կ.—Պատրիարք Տ. Էմմանուէլեանին, միւսը՝ Էնկիւրիի առաջնորդ Նորապսակ Եպսկ. Հ. Կղեմէնին։

—Պրուսայի առաջնորդ Յարութիւն Եպսկ. Ճամճեան մայրաքաղաքս հա-սած է։

—Ս. Յակոբի մատրան ժողովրդա-պետ Մաթ. Մ. Վրդ. Դարակէօզեան Գ. Մէճիտիէ պատուանշանին արժա-նացեր է։

—Առջի օր, Կ.—Պատրիարքը, հեան ունենալով երեք նորապսակ եպիսկո-պոսները, Պապական Նուիրակ Տ. Պօնէթթիի այցելութիւն տուած է։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ, Ազգ. Պատրիարքարանի Փո-խանորդարանին մէջ տեղի ունեցաւ Գրիգոր էֆ. Ալեանաքեանի դուստր՝ Օր. Նուարդ Ալեանաքեանի նշանախօ-սութիւնը ընդ Անիկտոս էֆ. Կէվրէկ-եանի, ի ներկայութեան մօտաւոր ազ-գականներու և բարեկամներու։ Օր. Նուարդ Ալեանաքեան, իր ստացած դաստիարակութեամբն ու ընդունակ-ներովը ստուգիւ իդեական սեռի պատուաբեր զարդ մը կրնայ համարուիլ. իսկ անունք որ կը ճանչնան Ա-նիկտոս էֆ. Կէվրէկեանը, իր պարկեշտ երիտասարդի բովանդակ հա-մակրելիութեանը մէջ ա՛նքան որքան իր ուղղամտութեանը մէջ՝ հանդէպ իր գործին, անչուշտ չատ գեղեցիկ և պատշաճ պիտի նկատեն այս հաստատուելիք խնամութիւնը։ Հարատ-նեկան հանդէսէն վերջ նորապսակ ա-մուլը պիտի մեկնի Բարիզ, ուր կէվ-րէկեան էֆ. շպիտի արուեստակէ վարել դարձեալ իր ոսկերչական գործը։ Մեր խնդակցութիւնները և շնորհաւորու-թիւնները։

Բերայի շիտակ ճամբուն վրայ 92 թիւ տունը բնակող ճարտարապետ Մի-նրան էֆ. Բէրէսթէճեանի եղբայրը Յով-սէփ Բէրէսթէճեան ժամանակէ մը ի վեր խելագարութեան ենթարկուած ըլ-լալով, անցեալ երկուշաբթի առաւօտ առանց ո և է մէկուն բան մը ըսելու դռնէն դուրս կ'ելլայ և ուղղակի Դա-լաթիոյ քարափը երթալով ինքզինքը ծովը կը նետէ։ Բայց հոն գտնուող քարափի պաշտօնեայք անմիջապէս օգ-նութեան կը հասնին և ողջ առողջ կը հանեն զայն ու անմիջապէս Դալաթիոյ բաղնիքը կը տանին հարկ եղած դար-մանը տանելու. հոն կը խոստովանցնին զայն թէ ինքզինքը ծովը նետած է, մէկ ժամէն յետոյ միայն ոնաւութիւնը կը գտնէրի ու կը մեռնի բաղնիքին մէջ։ Մարմինը Դալաթիոյ եկեղեցին կը փո-խադրուի, իսկ իր եղբայրը կը դիմէ Ազգ. Պատրիարքարան յուղարկաւո-րութիւնը հանդիսաւոր կատարելու հա-մար հրաման խնդրելու, առարկելով թէ իր եղբայրը արդէն խելագարած էր, բայց Պատրիարքարանը նկատելով որ Հայ եկեղեցին չթոյլատրեր անձ-նասպանութեան թաղումը հանդիսաւոր կերպով կատարել, ուստի մէկ քահա-նայով տեղի կունենայ թաղումը, մի միայն նկրելով որ իրենց յատկացեալ մասնաւոր թաղը թաղուի, փոխանակ գրկելոց թաղը թաղուելու։ Եղբօրը կասկածներուն վրայ, թէ մի գուցէ ոճրի մը զոհ դացած՝ ըլլայ կուզէ դիտցնը-նութիւն մը կատարել տալ իր եղբօր վրայ՝ որով Բերայի կառավարչութեան բժիշկ ուրճի պէյ և Լուրիշ չորս բժիշկ-ներ Շիշլիի գերեզմանատունը երթալով մեռելին գլխուն գտնկը կը բանան և թաղը, աղիքները դուրս հանելով մանրազնին քննութիւն մը կը կատա-րեն, և վերջապէս կը հաստատեն թէ ոչ թէ ծովը իջնալուն համար, այլ առաջուց ունեցած գլխի հիւանդութիւնը սասակտանալով խելագարած, եւ ուղեղն ալ ջուր կորած ըլլալուն հետևանքը մեռած է, ուստի կարգադրեն թաղումը՝ որ տեղի ունեցաւ երէկ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Սարգիս էֆ. Յովհաննէսեանի ընդ-օր. Ազնիւ Ղազիկեանի ամուսնու-թեանն առթիւ փոխան ծաղկեփունջի (60) ղրշ. նուիրած է Ազգ. Հիւանդա-նոցին, Միսաք էֆ. Խաչմանեան։

Տէր և Տիկին Մարկոս էֆ. Նաթան-եան ի յիշատակ իրենց վաղամեռիկ դստեր՝ ողբացեալ Օր. Վարդուհի Մ. Նաթանեանի (120) ղրշ. նուիրած են Ազգ. Հիւանդանոցին։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ցառաջիկայ կիրակի, ժամը 7½-ին Գոնքորտիայի Թատրոնին մէջ, Մնակ-եան էֆ.ի Օսմ. Թատերական խումբին կողմէ, պիտի ներկայացուի «Երգ-չուհին» կամ բուն անունով, «Զազան» ի նպաստ Պինէմէճեան էֆ.ի, որ այն-չափ տարիներէ ի վեր կը ծառայէ Թուրքիոյ բեմին՝ միշտ յաջողութեամբ։ Այս թատերգութիւնը՝ (էջ 8 — Ռեդ.)

մին է, որուն մէջ կը ներկայացուին տոֆի շանթաններու ներքին կեանքը, տուլէներու ներսը, ֆուայէներու տե-սարանները, երգչուհիներ, երգիչներ՝ իրենց մասերական կեանքը։

«Զազան» Երգչուհին պիտի ներ-կայացնէ Տկն. Ագնիս խումբին հմա-ռիչ դերասանուհին, որ սոյն խաղին մէջ իր բեմական արուեստին բոլոր կատարելութիւնները ի վեր պիտի հանէ։ Թատերգութեան նիւթն է սա թէ՝ Արուեստին Սէրը՝ Սբսի Սէրին պիտի յաղթէ։

«Զազան» նախ միջակ՝ բայց ժողո-վուրդէն սիրուած երգչուհի մը՝ կը սի-րահարի լուրջ երիտասարդի մը որմէ կը լքուի։ Ասոր վրայ Զազա չի յուսահա-տիր, սրտին մէկ իսր անկիւնը կը թա-ղէ իր սէրը, և ինքզինքը բոլորովին կը նուիրէ արուեստին։ Տարիներ կ'ա-նցնին և Զազա եղած է նշանաւոր արուեստագիտուհի մը, որ ամբոխներէն խնդ ծարեր կը խլէ, ամբողջ թեր-թերը իր վրայ կը խօսին դմայլումով, ժողովուրդը կը պաչտէ զայն իբր Արուեստին կուռքը, և անոր համբաւը կը տարածուի Բարիզէն մինչեւ Ամերիկա։ յուզիչ, խմաստալից բիէս մըն է ասոր ամէնուն կը յանձնարարենք երթալ տեսնելու։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Գիւղիս նկատմամբ, պատուական օրաթերթիդ 117 թուոյն տրուած սխալ լուր մը կ'ստիպէ զմեզ առարկելու նախ, թէ գիւղիս քահանան՝ ինք չէ որ առեւտրով կ'զբաղի, այլ իր որդին. երկրորդ մեր օրով ոչ գանձանակ կոտ-րուած է, ոչ ալ ստակ իւրացուած, երրորդ այն ժամկոչը՝ զոր պաշտօնէն հանած ենք, ուրիշ պատճառներու հա-մար չէ, բայց եթէ իրեն այդ պաշտօ-նին անյարմար ըլլալուն պատճառաւ։

Ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ

Վ. ԱՏԵՆԱԳՈՒՐ ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԿՈՍՏԱՆԴ Պ. ԳԱԼՋԻՆԵԱՆ Գ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Պետանը գիւղ

6/19 Նոյ. 1901

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԼՕՆՏՐԱ 20 Նոյեմբեր.— Ինկիլիթ-բա բարլամէնթօսը ազատընտան, Մ. Գամբէլլ Պանէնէրման՝ Պաթատ իրատ թիտիեի նուիրագտա, Ինկիլիթերանը ճէնուպի Աֆրիգա բոլիթիգասընը ին-սանիյէթէթ մուղաեիր օլտուղունը պէ-եան իթմիշ տիր։

ՎԱԼԱՆՍԻԷՆ.— Անդլին մատէնլերի գարանմըշ տըր։

ՆԻՒ ԵՈՐԿ.— Նիւ Եորգ թիճարէթ օտասընընն չէքտիեի պիր զըեաֆէթ էնհասընտա, Ամերիգա խարիճիյէ նազարը Մ. Հէյ՝ Ամերիգա հիւքիւմ-թինին Մոն Բօճ գաիտէի սիեասիէէսի-նի թաթպիգատ տէվամ իտէճէէնին վէ Ամերիգա հիւքիւմէթինին քէնտի հուզուզ վէ մէնֆիի ինի մուհաֆազա իթմէք չարեըլա տէվլէթլերին տօսթ-լուղընը գազանմազա չալըշմազընը պէեան իթմիշ տիր։

—Տիւն թիճարէթ օտասընտա վէ-րիլէն պիր զիեաֆէթտէ խարիճիյէ նազարը Մ. Հէյ՝ Ամերիգանընն սիեասի վէ էգոնոմիք բոլիթիգասընընն Մոնրօէ գա-իտէսի իւզէրինէ գուրուլմուշ օլատուղը-նը պէեան իթմիշ տիր։ Ամերիգա հիւ-քիւմէթի՝ պիթիթն հիւքիւմէթլերին թիճարէթինտէ միւսամահը իլթիզամ իթմէք ուսուլինի եասա իթթիխազ էյ-միշ տիր տէմիշտիր։ Խարիճիյէ նազարը՝ իլավէթէն «պիզ պիթիթն հիւքիւմէթ-լերին տօսթլուղընը իսթէհոր վէ պիթիթն միլէթլերիլէ թիճարէթ միւ-նասիպլէթլերինտէ պուլունմամաղը արզու իսիհօրուզ» տէմիշ տիր։

ՍՕՖԻԱ.— Սթամպօլիսթէր՝ պուլ-կար էմարէթինին իսթիզրաղ թէսավ-վուրընը բէտտ իչունՍթօէլովիսթէր իլէ ուղղաշմըշլարտըր։ Պու սուրէթլէ, իս-թիդրաղ ագտը մէսէլէսինտէ էմարէթ՝ Սօսրանէթ մէճլիսինտէ էքսէրիյէթը արաեը գազանմամահաճադտըր. պու հալտէ գարավէլօֆ գապինէսի՝ մագա-մը իգթիտարտան չէքիլճէճէք տիր։

ՎԻԷՆՆԱ.— Վիէնէր Ապէնթօսթ կազէթասընընն պէեանընա կէօրէ, Ավ-թրիա պաչ վէքիլի Մ. տը Բէօրպէր՝ միլլէթլեր արասընտա պիր հաքէմ հէյ-էթի ուսուլունընն մուհաֆազա վէ հի-մայէսի իչուն, թէչքիլ իտիլմիշ օլան իթթիֆագի ճէմիյէթլերին Ավթրիալը ալալարընընն բէյսի պարոն Բիրքէթ կէօնտէրտիեի պիր մէքթուպտա, մէղ-քիւր ճէմիյէթլերին սայուղայրէթի՝ Ավ-թրիա հիւքիւմէթինճէ թէնսիպ վէ թաս-վիպ օլունմադտա օլտուղընը վէ ճէ-միյէթճէ, Վիէննատա պիր գօնֆէրանս

թերթիպլինէ դարար վէրիլմէսի՝ Ավ-թրիա հիւքիւմէթինճէ մէմնունիյէթի մուճիպ պուլունտուղընը պէեան իթ-միշտէն սօրա, գօնֆէրանսըն մասարի-ֆինի գաբաթմագ իչուն, հիւքիւմէթին 40,000 գուրօն վէրէճէէնինի պէեան իթ-միշ տիր։

ԼԱՀԵՑ.— Լահէյ հաքէմ հէյէթինին իտարէ մէճլիսի՝ մէղքիւր հէյէթին ճէ-նուպի Աֆրիգա մէսէլէսինէ գարըշմա-սը իչուն, պօէրլէրին տէրմէեան իթթի-եի թէքլիֆի գապալ իտուպ, լազըմ օլան թէսպիրլերի եամագա սալահիյ-եէթի օլմատըղընը իլան իթմիշ տիր։

ԳԱՏԸ ԳԻՒՂԻՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մեղրա՝ Գատը գիւղ, Եկեղեցիին դիմացը Զաղարջեան դեղարանը կը գտնուի ամէն առտու, ուր կրնան դի-մել նաև բժշկարդագրուիլ փափա քաղները։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսկ. Ուսմ. տիւն ագշ. գաբ.	26—08
» » » էն եիւքէք	26—10
» » » էն աչաղը	25—08
Բումէլի չըմէնն ագշմ. գաբտա	101—
» » էն եիւքէք	101—50
» » էն աչաղը	100—87

ՊԱՆԳԱ ԱԳՏԻՈՆԼԱՐԸ

Բէժի ագտիոնը Օս. լիր.	13—25
Սիկարէթ Ա.	—87
» Բ.	—45
Թրամվայ	5—60
Ժուխանա	1—40
Օպլիկասիոն Թրամվայ	482—
Ասիւրանս	3—72
Գրէտի ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթոման Ինկ. լիր.	0—12
Լոթիսմ	51—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	403—
Թրանսվասալ	74—
Բրիթիշ թահվիլաթը	464
Գրէտի Ֆոնսիէ էյժիբսիէն	264—
Անատօլը չըմ. ագտիոնը	9—15

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	108—04
Մէճիտիյէ	98—20
Ինկիլիզ լիրասը	110—08
Ֆրանսըզ ալթունը	87—25
Բօլ	90—30
Գրէմից ալթունը	51—07
Գարպոն գայմէսի	8—57

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 29 Նոյմբ.

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	91—87
Օսմ. էհամը աչըլըը	23—97
» գաբանաը	23—81
» » Բ	49—50
» » Գ	25—87
Օսմանլը Պանգասը	10—75
Մըսրը Տուլ-մութթահրաէ	106—25
Պուլկար իսթիգրազը	83—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25—325

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—35
Բարիզ 3 այ վատէլը	22—85
Ֆիորէն Մանատ	——
Վիէննա չէքի (գուբօն)	——

Բարիզ 25 Նոյմբ.

Ֆրնս էսհ. 4%ֆր.	101—10
» » 4½%ֆր.	101—17
Եէնի Օսմ. էհամը աչըլըը	24—20
» » գաբանաը	24—10
Բումէլի չըմէնտֆէրի	101—75
Օսմանլը Բէժիի էհամը	298—
» Պանգասը	520—
Գրէտի Լիոնէ	970—
Իթալիա էհամը	99—80
Բուիորիթէ Թիւրք	494—

ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ

ԵԹԷ կ'ուզէք առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու ապրիւ սիկարի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Յուսէֆի Էլակէօղլանի

ՏՕՔԹՕՐ

անուն բուն իտալական ամենարտաքին սիկարի թղթերը, որոնք եթէ ուրիշներէ ճշգրիտ առաւելութիւն մը ունին, այս է որ իր շահին մէկ մասը յատկացուած է տեղւոյս (Իզմիրի) Ներսէսեան Որբանոցին։ Ամէն Հայ զայն գործածելով, թէ՛ ուղղակի նպաստած կ'ըլլայ գթասիրական հաստատութեան մը և թէ իր պէտքը լրացուցած։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Վաճառատունս կը գտնուի Նաւս ուրիշ սիկարի թղթեր։

بك اوغلى كاغدى

RÉRA

ԵԹԷ կը փափաքիք՝ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջաբար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գունաւոր քարտէր պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիւմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանախորդաց և յանձնակատարներուն ԳՈՀԱՑՈՒՑՑ ԶԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդծերէն զգուշացէ։

ՏԻՐ ԹՊԻՊԻՊ Ե. ՀՈՅԵԱՆ

Դարձ Գէյոյէ Մօտ Ֆարֆէրէ Բէյնիմ՝ Ֆէ՝ Գալաթա, Նոմէրօ 52

Հէր կիւն սապատան կիճէ կարբանա գաւառ միւմարիւ՝ Հոյեան էֆ. թէտավիսանէբին միւրաճաաթ իւանց զէվաթը գապալ իւլէ տիր ալրբլարը, չիրիւքիւհի վէ պունարտան իւլէրի կէլէն աղբէ խասիալբզլարը էն միւքիմէլ վէ սան թէրթիպէտ ալաթ վէ իւլաֆար իւլէ թէտավի իտէր։ Ալթան, բլաթին, էմայլտան տիր ալտուրուլուպ զայէֆ զարիֆ վէ սէնսարթ փարտանէ տիր թագրմարը իսմալ իտէր կէրէք քարուչու վէ կէրէք ալթուն տիմազ խթիսալը իւլէ Հէր միւրաճաաթ իւանց թէէմին էյնիր վէ ալբէօնաէ էյնիէն վագիֆէ մուճիրը մէմնունիյէթ սուրթէտէ իբամալ օլունտուգան սանրա թէվֆիէէ օլունուր։

Բազար էրթէսի, չնչանպա վէ ճումաա էրթէսի Սէ՝ անալ ճիէթինտէ պուլունան միւթէրիւէրինի սապատան էօյլէէ գաւառ Պահէճ Դարբուտա Ա. Սահակեան Ֆիլ թէտավիսանէսինտէ գապալ իտէր։

Լիւզումը թագսիրինտէ բազար կիւնկէրի տախ միւրաճաաթ օլունապիր։ 17—20

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԳՈՐԾԱԿԱՑԵՐ

ՄԱՐԶՈՒԱՆ.— Աւետիս էֆ. Կիւլպէնկեանի դիմելով կարելի է «Մանզումէ»ի յաժանորդ գրուիլ։

ՍԱՐԵՐԵՐԻ.— Կարապետ էֆ. Մուսեղեան Եփրատ Գիւղէ, նոյնպէս բաժանորդ կ'արձանագրէ։

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

ՊԷՕՅԻՒՐ ԷԼՊԻՍԷ ՏԷՐՕԶԻԹՕՍԸ

Սիրանպօլտա Սուլթան Համմամիւնտա Թօպալեան խանընտա Ն՝ 24

Էլպիսէ մաղազալարը միյանընտա էն էսկի վէ էն զիւատէ էնիմիյէթի վէ չէօնրէթի օլան Թօպալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասրնդն էսկի նամ վէ չէօնրէթ վէ իւնվան վէ մէքանը սալա թէպտիլ օլունմասրդ օլուռլը կիսի սահիպ վէ մուէսսիսի Գ. Էրմէնեան պիր գաթ տանա ինվիպաթ վէ խթիզամը իտարէի խթիքնալ իւլէ միւֆիթէիր տիր։

Թօպալեան խանընտաքի մաղազա միւատամիսէ մէլէրինէն պազարլարընդն օ ճիվարտա մուխթէլիֆ խիմէր իւլէ միւճէտտէէն այմրդ օլտուգլարը էլպիսէ մաղազալարընդն՝ Թօպալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասը իւլէ ապա վէ զաթան իշթիրաք վէ միւնասիպէթ վէ իրթիսաթլարը օլմասը։ Ընտան, միւհթէրէմ միւթէրիւէրիմիզին իզֆալ օլունմաեարագ Թօպալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընա միւրաճաաթ իթմէլէրի թավսիյէ վէ իլան օլունուր։

ՅԻԵԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ՏՔՍՐ Յ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Գուզմգաբու Մօլա-Թաշի Թիւ 15

Մայր եկեղեցւոյ անկիւնը

ՍԱՆԴԿԵԱՆ ԷՖ.ի ԴԷՂԱՐԱՆ ՄԼ ԿԷՂՏՆՈՒՔ

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ՝ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչև յարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստանոցներուն մէջ 400է աւելի չքաղաք և պատուոյ մրցանակ առած է։

Մոյն անունն յաջողութիւնը զրոս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմոց զետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐԻ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԷՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼՆ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։ Գալաթա՝ Գարտաքէոյ թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մանանձիներ գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

ՈՒԷՍԹԳԸՐՆ

A.D. 1851 TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՄՑԵԼԻ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ 1851ԷՆ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆՍԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարընդն մէճմուի	ֆունկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ազէէ վէ հասըլաթը սէնէվլիյէ	» » 1,250,000
Քեամիլէն թէէսիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» » 410,000

Թուրքիա շիւպէսինին միւտիրիյումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Անանիատի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ մուէթէպէր աճէնթէէր արանըմգատա տրը

ԻՍԹԱՐ.— Ճէհրիմիզին են մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումանիալարընն սէրմայէսի հասըլաթնա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթրընգի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթրընն բրգիպլէրինէ թէֆէվվիւգ իթիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմնիաթ տրը։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Ն.Ռ

Բ. Մ. ՊՕՂԱՍԱՃԵԱՆԻ

30 առ 100 գիղչով

	ղրչ.	ֆր.
Ֆրանսերէն Ալֆապէ	Գրն	1 20
Ֆրանսերէն ընդարձակ քերականութիւն	»	7
Գրպանի բառարան Ֆրանսահայ	»	5
Լ'Էքոս տը Բոռի, Ֆրանսերէն բառարանով,	»	10
Լ'Էքոս տը Բոռի, լոկ Ֆրանսերէն	»	5
Աշխարհաբար քերականութիւն	»	2
Աշխարհաբար քերականութիւն միջին բարձրագոյն ընթացք	»	4
Աշխարհագրութիւն Ա. Պօղոսեանի	»	4
Մէջէէլլէ, Օսմ. քաղ. օրինագիրք (անգեղէ)	»	20
Ինքնապաշտպանութիւն գիտական, գաղղիական և միջազգայնաբանական	»	6

Մէյ՝ էլէքտրոտէղ.— Զագմագճըլար Եօգուշ կագմարար Արշակ Մանուկեան, թիւ 10. գաւառներէ եկած յանձարարութիւնք փութով կը կատարուին։

Սաղմոս կիսակաշի, 100 փարայ

Ծ.—Ն.Ռ.—Գրավաճառներն եթէ սպառած է, ըսեն, մի՛ հաւատաք։

Մ—էրէթէ—ղեն բաժանորդ գրուիլ փափաքողներ, թող հաճին դիմել Սթամբուլ փողոց ջրավանտ Յակոբ աղայի ուրիկ կրնան բաժանորդագրուիլ։ Թերթերը միշտ պիտի ստանան առաջին թրէնով։

ԽԱԼԻՍ ՄՕՍԿՕՖ ԼԱՍԹԻՔԼԷՐԻ ԳԵԼՏԻ

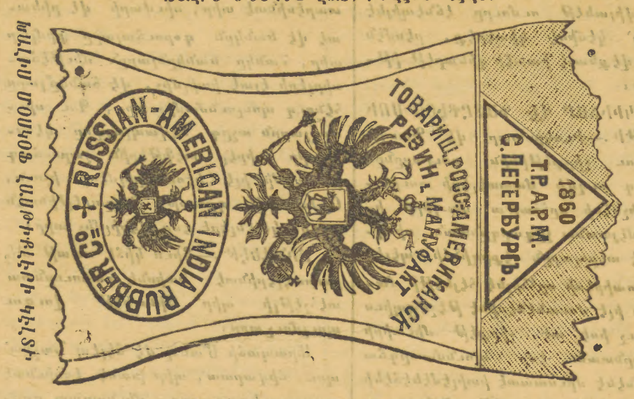

ԻՒԶԳԻԷՕՇԵԼԻ ՄԱՐԳԱՍԸՆԱ ՏՐԳԱԹ ԷՏԻՆԻՋ

Խալիս Մօսկօֆ լասթիք քալօշլարը ալմագ արզուսընտա պուլունանլար եօգարտաքը չու իւչ սաաթ մարգաեա տրգագաթ էթսինլէր. էն զիւատէ իւչ քէօշէլի մարգաեա քի, իշինտէ 1860 թարիխի վէ ալթընտաթ Ռուսսա եաղը իւլէ ՍԷՆ ԲԷԹԷՐՍԳՈՒՐԿ քէլիմէսէ պուլունանաճագ։

Մէմալիքը Շահանէ իշիւն եէկեանէ ածէնթասը՝ Մ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ 27—16

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԹԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԵՐՄԱՅԷ, ԲՀ. ԻՅԱՌ, Ա. ՄԻՆԱՍԻ Փ. 1,3,5,7 Ս.

1899տա	մէրի իւլիճրա	էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ.	19,534,276
»	»	եանկրն » » »	460,267,203
»	»	» բրիմի »	14,555,965

Էյմէ՝ բ էնկրէն վէ չօճուգլար իշիւն միւթէսիլ շէրայիթ իւլէ սիկուրթա ագա տէր

Եանկրն՝ բ էրէն հէր նէվի պինա վէ էշա իւղէրինէ սիկուրթա ագա բտէր։

Նէֆէյմ՝ բ էրէն՝ բ էրէն մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաբոր սիկուրթալարը գապալ իտէր։

Հիսսէսարանա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվֆի իթմէլ տիր։

Շերքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաաատէթաէ Գրէտի Լիսնէ, Լէնտրատա Անկլօ Աւստրիան Պանգ, Սօֆիատա Պանգ Նատիոնալ Պուլկար։

Թաշրալար իշիւն միւսատիա վէ միւթէպէր քէֆալէթի աճէնթէէր արանըլըյոր

ԱՐՇԱԿ ՄԻՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի սոգագ, Ճէտիտխան

Թիւրքիա իշիւն ումումի միւֆիթիր. Ա. ԿԻՐԻՆԳԵԱՆ

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸԶ

Ալղընըզդն գօգամասընը, տիւլէրինէն խասթալգտան քիւլիէն արի գալմասընը արզու իտէր իսէնիլ Պաղչէ Գաբուսընա Նիզամիէ գարագօյ գաչու քէօշէսինտէ 1 նօմէրօյը մահալը մասուսատա տիր Թագիպի

ԽԱԶԻԿ ԺԱՄԿՈՂԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆ

պուլմալըսընը։

Մումիալէյ Մէրթէպի Թրպպիէի Շահանէսէն մէկզուն օլուպ, հիշ պիր աղրը հիսս իթիտրմէքսիզին տիր չէքմէքտէ մուճիտի պուլունարը պիր իւլաճ իւլէ եալընզ իբի տէֆատա էն չէտիտ տիր ալրբլարընը քէսմէքտէ, «աքօրբիթ»պիպի հէր նէվ տիր էթի խասթալըքալրընը թէտավի իթմէքտէ էֆէնտինէ էն սան ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէթալար իւլէ տիր տօլորմագատա տրը։

Էնվայի թագմա տիր վէ չէնէ իսալինասաքի մէհարէթի քեամիլէսի ումում միւթէրիւէրինին հիւսնիւ թէվճճիւհինի ճէլպ իթմէքտէ տիր։

Ճումաա կիւնլէրի մուայնէնիսանէտէ բազար կիւնլէրի տէ կէտիկ Բազատա Համամ ճատտէսինտէ, 15 նօմէրօյը խանէսինտէ միւրաճաաթ իտէն ֆուգարայը մէճճանէն թէտավի իտէր։ Սապահլարը սաաթ 1½ գատար վէ ագշամլարը տախի սաաթ 11էն օնտրա հէր վագրթ խանէսինտէ պուլունուր։

ՏԱՔԹՕՐ ՁՍՊԱՆՆԱՂԼՈՒ

Մումիալէյ փարիսատ միւտէթլի մէտիսէ էմրագը տախիլիէ վէ սասալէ քէսպի իւլթիսաա իւլէյուպ սարա, ի ըսրազնա, իսթէրիք, եարըմ քլաշ աղրըսը, նիւզիւլ, ուդգուսուզլուգ, ուդգուտա կէզկինմէք, չօճուգլարըն խտրաթուսամամալարը վէ էշվաի սինսիրասաթալըգլարընը էէկմէքիրք իւլէ թէտավ էյլէսիյի կիսի պրաչ սուչլարը վէ մրաչ սույունընն արիժասը վէ էքսիլէպ պալըրրաագ, գալպ, ագ վէ գարաճիչէր վէ պիւլէնիւլէ էմրագը տախիլիւի սարբէի ֆէնտը թրպպրն էն ֆօն քէչիրթը իւզրէ հէր կիւն սապատան էօյլէնէ գատար խասանպօլտա օգճիլէր պաչրնտա (Սիլէմման) վէ ուզուն չարչուտա (Մէրիտի) էճզանանէլիրինտէ վէ էօյլէնտէն սօնրա, պէյ օլմա ճատտէի քէպիրտէ Սահօն թէտիրտօսու դարչանտ սրնտա 165 նօմէրօյու Մուայնէնիսանէթ խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկէանը գապալ իտէր։

Մուայնէնիսանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէսու մէվճուտ տուր։

ՍԿԻՏՍԱՐՃԻՆԵՐՈՒՆ

Անոնք որ կը փափագին Մ՝ռ՝ռ՝ի բաժանորդ գրուիլ, կրնան դիմել Սելամսը, Պապա-Ճան փողոց, կոչնակաց Վահան էֆ. Սարբեանի խանութը, և ստանալ օրինաւոր ընկալագիրը։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Մերքէճիէ քեսին (Էճզախանէի Թիւրքիէ) եէվմը քիւչարտնան պէրի կէսմէքտիր ինթիրամ վէ ինգաթ տան վէ իւզար օլունան քիֆիքէլի էսվիյնին խալիսիյէթ վէ էնվէնիյէթինսէն տօլայը չէնրիմիզին Ֆն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկերլերինէ նումունէի խմիսալ օլմագ չէրէֆինի իրրաղ իթմիշ տիր։ պու տրգագաթ վէ ինթիսամա մանդամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերճէ սարը մանգամ ալանդամ ալան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերճէ սարը։ ամմինին մուսելլեմ վէ սուվարիրը ըսմիյէնին տախի մուսատագ օլայը իւզրէ պուրատա քէսմալը իլէ ճարիտ տիր։ պոճ կիսի պիր ինէսանտէն պէքլէնիլէն նու խրամէմաթը մուսթահսանէսէ պէր իւլավէի ինսանիյէթքար օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գատար մուրաճաաթ իտէն պիլէմէ զուէֆայի խասթիկեան մէճճանէն թէտավի իթտիրիմէք վէ մուալէճաթը լաղրմտախի քէզա պիլա իւճրէթի իթաֆ իթիմէք կիսի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբէրվերի իւզէրինէ թէէսիս իտիրմիշ օլտուղը տէրմայ թագինիգիքէրի, իշթէ չու թատատա օլունան հիմէմաթը մասրուֆէտէն նաչի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագգրատա գաթի տէրճաթի իտէրէք, պու կիւնքի մէճ թէէպէի իհրաղ եալմիշ վէ պու եիւզանէն ատ էրզագը մուրաճաաթը մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ ամբրպպանն ատախ խօշնատտրնին ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզքիր էճզախանէսէ քիֆիքէլի իլէլ վէ ֆամրատա քէսմալը իրթիսասը թամ էյլէմիշ մէշաղիրը ամբրպպա հէր կիւն էվգաթը մուայնէսէ հաղը պուլունտրգլարը կիսի վիւքիր ու իւնասէ մախսուս օլմագ իւզրէ սէ մուայնէսէ խասնէլէր մէվճուտ տրը։ էճզախանէսէ պուլունան ալէթի վէ էսէվթը ֆէնիյէթինսէն միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեանէ սէնիրմէյէ չայան օլան (թանգիվսանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթը Սէնիյէտէն էվրօքատա տօգուլ սէնկ թանսիլ իթտիրիլիքէնէ սօնրա իւլք սէֆա օլարագ քիմիակիր տիրլօմասընը իրրաղ իւլէ չէնրիմիզէ ավտէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թրպպէր Նահանգ քիմիակիր մուալիմէրինէն Յօքթօռ Ամմէ Հիսէյին պէյին եէսը իւգթիսար վէ քիֆայէթինէ թէսվիր իտիրմիշ տիր։ մուամալէյին ֆէնտը թանգիլտէքի իւգթիսարը պուրաճա նասըլտալիմ իսէ, էվրօքատատա ո ուրէճէ մարուֆ տրը։ մուամալէյին պէտէնը ինսանատա մնանթմանը թանգիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իթթիսամ իւլէ պիրթանգիլ աթրպպատա իշկար վէ պիտայէն ալէյին աթրպպպին մուամալէյիմին իշէրինը պիր գաթի տանա թէտիլ իրմէքտէ օլտուղը կիսի մէրի օլան մատէնի նէպպին հէր նէվ մէվատատ տախի սուրթէթ մուբքմէքտէ թանգիլ վէ իրաղ իթմէքտէ տիր։ 1—8

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ

Կ. Պոլիս Մանասա Քարտէ էլ-Իրբ Ռիբ՝ 271

Վաճառատանն մէջ կը ծախուին հարանիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և բրնկիլներ, ինչպէս նաև երեկոյվերու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տնական տեսակ չաքարներ և բմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վարպետաւորապէս անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև ֆոնդան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ժան են։ 98—106

ՏԷՐ և ՏՈՐԵՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Տ. ԳԱՍՍԷՐԻԱՆ

)(41)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԷՔԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՆԱՆԳՈՐԴԸ

ՎԷՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ԱՆԵՆԴԷՔ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Թ.

Հիմա որ զուարճութիւնը, զբօսանքը և նոյն իսկ նշանելու վանդը մասամբ անցած էր, Օնիկ քիչ մ'ալ գործի վրայ խօսելու դիտումով, խօսք բացաւ լրագրական հրատարակութեան և դրամապանակին վրայ ու մանրամասնաբար պատմել տուաւ Ֆլորայի, ինչ որ տեղի ունեցած էր Վահէի ու դերձակուհւոյն միջև։

Ալ համոզումը կատարեալ էր երիտասարդին և միւնոյն ժամանակ ապահով՝ որ մեծ բաժին մը պիտի կրէր գտնուած չէէն, ուստի հրաժեշտ տուաւ տանտիրուհւոյն ու Ֆլորայի, և մօտ օրէն կրկին այցելելու խոստումով մեկնեցաւ դարբինին տունէն։

Ֆ.

Վահէի համար նոր կեանք մը սկսած էր այն բարեբաստիկ ժամէն, որ ընդունուեցաւ Տագրեանների տունն և այնչափ հոգեպարար ասպնջականութիւն վայելեց Սարինէի կողմէ։ Աշխարհի բոլոր երջանկութիւնը, հարստութիւնը, կեանքը վայելելը օր. Տագրեանի վրայ միայն կեդրոնացած էր այս անտարբ երիտասարդին համար որ հոգւով մարմնով գեղանի աղջկան յիշատակին փարած՝ չաքունակ անոր վերայ կը խորհէր։

Այն գիշեր ուր Տագրեաններէն վերադարձան, անկարելի եղաւ իրեն հաժար քնանալ, հեռաւեալ առտուն կանուխ գործատեղին փութայ՝ ու թարմ տպաւորութիւնները չի կորսնցուցեալու փութկոտութեամբ սկսաւ ուրուագծել պատկերը Սարինէի։ Առանց աչքատութեան, առանց ճիգի վրձինը կը սահէր պատառին վրայէն, գծելով, նկարելով տողերելով ու անդրադարձնելով այլ և այլ կողմերը պատկերին մանկամարդ աղջկան։

Փիտակցութեամբ չէր որ Վահէ ձեռնարկած էր այս գործին, որին միտումը դրդած էր զինք և հիմա ուղեղը ու ձեռքերը կը գործէին կատարեալ համերաշխութեամբ։ Նկարչութեան ընկնելէ ի վեր այս առտիճանի յաջող գործի չէր հանդիպած, իրեն այնպէս կը թուէր թէ՝ դիմացը առած է Սարինէն և մանրակրկիտ զննութեամբ կը նկարէ պատկերը, այնչափ խոր արմատ ձգած էին օրիորդին դիմագծերը պատկերահանին սրտին ու յիշողութեան մէջ։

Ինք որ չէր կրնար երկու ժամ շարունակ աշխատիլ մեւնոյն գործին վրայ, սրագեղ հրճուանքով կը խաղցուներ վրձինը, առանց նկատողութեան առնելու ժամերը որք կը սահէին։

Իրիկուան մօտ Օնիկ ներս մտաւ, առջի օրուան լրագիրը ձեռքը բռնած ու իրեն յատուկ անհրաժեշտութեամբ, պատկերակալ եռոտանիին առջեւ վազելով,

—Մո՛ս որո՛ւ պատկեր է, հարցուց... աղջկա՞ն պատկեր է... աղուոր պիտի ըլլայ հէ՝, ով է արդեօք...։

—Խենդութիւն չուզեր Օնիկ, գոչեց պատկերահանը, որսնեղելով անհրեսին արարքէն և նոյն իսկ սրբապղծութիւն համարելով այս կարգի թշուառականի մը Սարինէի պատկերին նայիլը։

—Ծառայ եմ կախ կախ բէյերուդ, ազնուաշուք տէ՛ր, չալըմըդ որո՛ւ է ծօ, գիտե՞ս հիմայ խելքիս փչէ նէ պատկեր մատկեր իրար կ'անցունեմ նէ ինչ ըրինք, կերանք։

—Եղբայր ասանկ գործերը ընտանեկան գաղտնիքներ են և առաջնութիւնը կը պատանչէ որ նուիրական ըլլան արուեստագէտին համար

—Արուեստագէտը դո՞ւն ես ծօ, Ատուած չատ քաշել չի տայ, այսպէ՞ս ընդունելութիւն կ'ընես բարեկամի, ուր է սուրճդ, ջուրդ, սիկարդ։

Վահէ կատաղութենէն պիտի ճաթէր այս թշուառականին հանդէպ որ կուգար ամենէն հոգեկան մէկ վարկեանին ժամավաճառ ընել զինք և զգացումները վրդովել, սակայն ինչ կրնար ընել, բացարձակապէս վանտելն ալ վայելուչ չէր տեսներ, ուստի հպատակելով քաղաքավարութեան գլխու ցաւէն առջեւ,

—Դուն օգար չես, ըսաւ կեղծ զուարթութեամբ, կը տեսնամ որ ինչ ատիճանի ստիպողական է գործս, սուրճդ դուն ապսպրէ, խմէ։

Օնիկ սուրճերը ապսպրեց և վերադարձին լրագիրը ձեռք առնելով։

—Սա կտորը կարդացի՞ր Վահէ։ հարցուց և սկսաւ կարդալ դրամապանակին վերաբերեալ հատուածը։

—Է ինչ կելլայ ատկէ, յարեց պատկերահանը կատարեալ անտարբերութեամբ, մեծ քաղաք է ան, օրը տասը բօրթմէն կը կորսուի, քսան հատ ալ կը գտնուի։

—Անանկը չէ պապամ, ասկէ սպ կելլայ որ Աղնուամտծար Վահէ պէյը բօրթմէնը կը գտնայ, իերթայ Ֆրէտի Լիսնէէն կը գտնէ, տասը հազար ֆրանքը և Օնիկին ալ քիթին կը խնդայ «մօրս խնայողութիւնն է, տուն պիտի դնէ» ըսելով։

—Ա՛ս ինչ սուր հոտառութիւն, ըսաւ Վահէ ծաղրական շեշտով, ինչպէս ալ կը կռահե՞ս, իրաւ որ Օնիկի դուն շատ մեծ մարդ ես, բայց քուկին յարգդ գիտցող չի կայ։

—Դուն զիս ծաղրելու եղ, տեսա՞ ինչ պիտի ընեմ։

—Ի՞նչ պիտի ընես։

—Անիկայ եաքը կը տեսնաս, հիմա Տագրեանին երթամ ամէն բան հայկնեմ, ան ալ ոստիկանութեան դիմէ ու մեծ գայթակղութեամբ մայր ու որդի ձերբակալել տայ նէ, այն ատէն կը տեսնաս։

—Մընէր խրնանէթ, այսչափ տարուան ընկեր ենք կը վայելէ՝, մանաւանդ իմ սուրճս է որ կը խմես։

Օնիկ որ կը կարծեր թէ Վահէ առուգղով պաչարուած իրաւախոհութիւն պիտի առաջարկէ իրեն, հիմա անոր անտարբեր կեցուածքն ու արտամարհոտ դէմքը տեսնելով չուարած մնաց. ինչ ընէր, ո՞ւր երթար. վախի նշոյլ իսկ չի կար պատկերահանին վրայ. արդեօք իր ենթադրութիւնները սխալ էին. ուստի ուրիշ կողմէ հարուած մը ևս փորձելու դիտումով,

—Մնաց որ լրագրութիւնն ալ ձեռքս է, սա ադեկ գիտես բան։

—Ծ՝օ՝ թէ՝ հանդը աւելի մեծցուցիր. ինչ կը պահանջես որ համաձայնինք քեզի հետ, գոնէ ստակին մէկ քառորդովը կը բաւականանա՞ս, իմ մասիս ես կեց մէ ու թուք մը բաւական կը սեպեմ քեզի պէս վատի մը համար, այս չափով կը գոհանա՞ք, չէ՝, եթէ քիչ կուգա, գաւազան և ոյժ ալ ունիմ, եթէ կուգես այնպէս պատուսիրեմ քեզ։

Թշուառականը ազնուութենէ ուրիշ բան չէր տեսած Վահէի վրայ, հետեւաբար անոր այս զգալած բարկութենէն վանելով դուրս նետեց ինքզինք, դրանը առջեւէն պօռալով «տես ինչ պիտի ընեմ քեզ գ՝ղ, աւազակ»։

(Շարունակելի)